



Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Sammanfattning

I betänkandet behandlar försvarsutskottet regeringens förslag i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och motioner som har väckts under den allmänna motionstiden 2014. Bland motionerna finns alternativa budgetförslag från Alliansen och Sverigedemokraterna.

Med bifall till Alliansens motion med förslag till utgiftsramar fastställde riksdagen den 3 december 2014 ramen för utgiftsområde 6 till 48 451 160 000 kronor för 2015, vilket är drygt 137 miljoner kronor lägre än den ram som föreslås i budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker den fördelning på anslagen inom utgiftsområdet som Alliansen föreslår i sin motion. Utskottet tillstyrker därutöver regeringens förslag om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden samt om godkännande av investeringsplaner.

I betänkandet föreslår utskottet ett tillkännagivande om att regeringen bör ta fram ett förslag som möjliggör införandet av ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation liksom andra typer av incitament för vissa personalkategorier inom Försvarsmakten. Förslaget ligger i linje med det förslag som Försvarsberedningen tidigare presenterat om engångsersättningar till vissa personalkategorier efter fullföljd grundutbildning och kontraktsskrivning.

Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har inte deltagit i anslagsbeslutet och redovisar i stället sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

I betänkandet finns fyra reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Budgetprocessen i riksdagen.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Målen för utgiftsområde 6.....	7
Utskottets ställningstagande.....	11
Anslagen för utgiftsområde 6.....	14
Utskottets ställningstagande.....	32
Ersättningar vid tjänstgöring i Försvarsmakten.....	35
Utskottets ställningstagande.....	36
Framtida inriktning för utgiftsområdet.....	37
Utskottets ställningstagande.....	38
Reservationer.....	40
1. Målen för utgiftsområde 6, punkt 1 (S, MP, V).....	40
2. Målen för utgiftsområde 6, punkt 1 – motiveringen (SD).....	40
3. Ersättningar vid tjänstgöring i Försvarsmakten, punkt 3 (S, MP, V).....	41
4. Framtida inriktning för utgiftsområdet, punkt 4 (M, C, FP, KD).....	42
Särskilda yttranden.....	43
1. Anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6, punkt 2 (S, MP, V).....	43
2. Anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6, punkt 2 (SD).....	45
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	48
Propositionen.....	48
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15.....	49
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag.....	51
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag.....	52
<i>Bilaga 4</i>	
Insatsorganisation 2015.....	53

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Målen för utgiftsområde 6

Riksdagen avslår motion

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 16.

Reservation 1 (S, MP, V)

Reservation 2 (SD) – motiveringen

2. Anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6

a) Ramanslag

Riksdagen anvisar för budgetåret 2015, med de anslagsvillkor som utskottet har angett, ramanslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap i enlighet med vad utskottet föreslår i bilaga 3 och beslutar att insatsorganisationen under 2015 i huvudsak ska bestå av de förband som anges i tabellen i bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 6 punkt 2 och motion

2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD) yrkandena 1 och 2,

bifaller delvis proposition 2014/15:1 utgiftsområde 6 punkt 14 och avslår motion

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 31, 36 och 80.

b) Beställningsbemyndiganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015

1. för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 66 000 000 000 kronor 2016–2027

2. för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 19 500 000 000 kronor 2016–2024

3. för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2016–2018

4. för anslaget 2:4 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2016–2018

5. för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor för 2016–2020.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 6 punkterna 4, 5, 9, 10 och 13.

c) Krediter i Riksgäldskontoret

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2015

1. utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden
2. besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital
3. besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital
4. besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 6 punkterna 1, 6, 7 och 11 samt avslår motion

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 79.

d) Investeringsplaner

Riksdagen godkänner investeringsplanen för

1. Försvarsmakten för 2015–2018 och bemyndigar regeringen att även i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar.

Riksdagen godkänner vidare investeringsplanerna för

2. Kustbevakningen för 2015–2017 och
3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2015–2017.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 6 punkterna 3, 8 och 12 samt avslår motion

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 62 och 63.

3. Ersättningar vid tjänstgöring i Försvarsmakten

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att införa ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation liksom andra typer av incitament för vissa personalkategorier inom Försvarsmakten.

Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:1425 av Edward Riedl (M) och

avslår motion

2014/15:1262 av Oscar Sjöstedt och Paula Bieler (SD).

Reservation 3 (S, MP, V)

4. Framtida inriktning för utgiftsområdet

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1907 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 1 och

2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD) yrkande 3.

Reservation 4 (M, C, FP, KD)

Stockholm den 11 december 2014

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (FP), Åsa Lindestam (S)*, Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S)*, Johan Forssell (M), Alexandra Völker (S)*, Mikael Jansson (SD)*, Lena Asplund (M), Daniel Bäckström (C), Jakop Dalunde (MP)*, Jan R Andersson (M), Paula Holmqvist (S)*, Roger Richtoff (SD)*, Stig Henriksson (V)*, Mikael Oscarsson (KD), Mattias Ottosson (S)* och Kalle Olsson (S)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilt yttrande.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt motioner som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2014.

Riksdagen har på förslag av finansutskottet (bet. 2014/15:FiU1) fattat beslut om utgiftsramar för de olika utgiftsområdena i statsbudgeten inklusive utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Försvarsutskottets betänkande bygger på riksdagens beslut om utgiftsramen för utgiftsområde 6. Försvarsutskottet lämnar i detta betänkande förslag för de olika anslagen inom utgiftsområdet.

Som en del av beredningen av budgetfrågorna hämtade utskottet in information om försvarsprisindex. Redovisningen av hur försvarsprisindex är uppbyggt gavs av statssekreterare Max Elger vid utskottssammanträdet den 11 november 2014.

I betänkandet föreslår utskottet en annan medelstilldelning på vissa anslag än den som föreslås i propositionen. Enligt utskottets bedömning är förändringen inte av sådan art att ytterligare upplysningar behöver hämtas för beredningen av ärendet.

Budgetprocessen i riksdagen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i första steget i budgetprocessen fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har, med bifall till regeringens förslag, bestämt utgiftsramen för 2015 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap till 48 588 647 000 kronor (prop. 2014/15:1, bet. 2014/15:FiU1, rskr. 2014/15:37). I detta ärende ska försvarsutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom ett beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar.

Utskottets överväganden

Målen för utgiftsområde 6

Utskottets förslag i korthet

Utskottet välkomnar de förbättringar som gjorts av resultatredovisningen till riksdagen och förväntar sig att det arbetet fortsätter. Ytterligare förbättringar och längre tidsserier är relevant för riksdagens möjligheter att följa upp resultat. Redovisningar av resultatutvecklingen över tid underlättar utskottets möjlighet att bedöma regeringens genomförande av riksdagens beslut om försvaret och iståndsättandet av insatsorganisationen och försvarsinriktningsbeslutet. Utskottet förväntar sig därför att bl.a. bedömningsgrunderna och resultatindikatorerna utvecklas ytterligare.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att bl.a. ekonomiska resurser bör separeras vid olika typer av internationella insatser.

Jämför reservationerna 1 (S, MP, V) och 2, motiveringen (SD).

Bakgrund och tidigare behandling

Riksdagen har tidigare beslutat att målen för vår säkerhet är att

- värna befolkningens liv och hälsa
- värna samhällets funktionalitet
- värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Riksdagen har dessutom beslutat att målet för det militära försvaret ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen
- förebygga och hantera konflikter och krig
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

Av riksdagsbeslutet framkommer även att Försvarsmakten ska ha en operativ förmåga som möjliggör att Försvarsmakten kan genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Målen för vår säkerhet och för det mili-

tära försvaret beslutas alltså av riksdagen i samband med att en ny försvarspolitisk inriktning läggs fast. Målen för krisberedskapen har däremot regeringen beslutat om (prop. 2013/14:144), och målen för området är att

- minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor
- trygga människors hälsa och personliga säkerhet
- hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

Regeringen har även angett målen för verksamheten inom det civila försvaret (prop. 2004/05:5), och det civila försvarets mål är att

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Riksdagen fattar dessutom beslut i sina årliga budgetbetänkanden om att anvisa anslag för de specifika ändamål som regeringen angett (för en beskrivning av anslagsändamålen i fulltext se nästa avsnitt Anslagen m.m. för utgiftsområde 6). I budgetpropositionen för 2014 redovisades ett par förändringar i syfte att få en tydligare och mer enhetlig utformning av ändamålen. Bland annat konstaterade regeringen då att Försvarsmaktens insatser inom säkerhetssektorreformer, kapacitetsbyggande och vissa internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser fram t.o.m. 2013 finansierades genom anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap. Medel för den verksamheten beräknades till 44 miljoner kronor och överfördes till anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt när riksdagen anvisade anslagen för 2014. Därigenom samlades den internationella insatsverksamheten under ett anslag.

I utskottets beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottets uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Utskottet har vid återkommande tillfällen lyft frågor om mål- och resultatredovisningen inom utgiftsområde 6, inte minst när det gäller styrning och uppföljning av Försvarsmaktens materielinvesteringar. Riksdagen har bl.a. tillkännagett för regeringen (bet. 2012/13:FöU1) att en utvecklad form av objektsramar ska återinföras, detta för att ge riksdagen ett mer fullödigt underlag för sitt ställningstagande när det gäller materielinvesteringar. Därefter har utskottet konstaterat att regeringen stegvis har förbättrat materielredovisningen mot ökad öppenhet och transparens (bet. 2013/14:FöU9). En utredare har på regeringens uppdrag lämnat förslag på hur en ändamålsenlig styrning av Försvarsmaktens materielinvesteringar kan utformas för att öka både riksdagens och regeringens möjligheter att fatta strategiska investeringsbeslut (SOU

2014:15), och ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet har även behandlat vissa frågor om insatsförbanden och då tillkännagett för regeringen att riksdagen måste garanteras tillfredsställande information om och insyn i frågor om bemanning och tillgänglighet i de stående insatsförbanden (bet. 2012/13:FöU9). Utskottet menade då att regeringens utfästelse om stående förband med hög tillgänglighet inte stämde med de faktiska förhållandena och att den otillräckliga informationen från regeringen i förlängningen kan få negativa effekter för kvaliteten på riksdagsbesluten.

Utskottets analys av regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 6 är en del av utskottets behandling av budgetpropositionen och syftar till att vara ett underlag för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Propositionen

Regeringen har redovisat att Regeringskansliets arbete med resultatanalyser ska prioriteras eftersom utvecklingen av dem har stor betydelse för såväl utvecklingen av regeringens styrning och uppföljning som resultatredovisningen till riksdagen. Regeringen redovisar att resultatredovisningen i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat har utvecklats sedan budgetpropositionen 2013. En tydligare struktur, resultatindikatorer och bedömningsgrunder lyfts fram som exempel på detta (prop. 2013/14:1 s. 676).

I budgetpropositionen för 2015 konstaterar regeringen att resultatstyrningen ska utmärkas av att den ger myndigheterna långsiktiga förutsättningar att förverkliga sin politik. Detaljstyrningen ska därmed minska och ge utrymme för en strategisk styrning där professionernas verksamhetsnära kunskaper tas till vara (prop. 2014/15:1 s. 518).

För utgiftsområde 6 bedömer regeringen att resultatet inom utgiftsområdet till en del består av att hantera inträffade incidenter, olyckor och kriser. En annan del av resultatet är att utveckla och upprätthålla förmågan att förebygga, motstå och hantera mer sällan förekommande men allvarigare hot eller händelser. Regeringen menar att det till stor del är omöjligt att redogöra för vilka hot och händelser som undvikits. Det framhålls även att det är svårt att bedöma vår förmåga att hantera de hot som skulle kunna uppstå, såväl militära som civila, då förmågan mycket sällan prövas mot de allvarligaste tänkbara händelserna. Regeringen beskriver därför att resultatredovisningen framför allt baseras på olika former av kvalitativa värderingar, genomförda aktiviteter som förväntas leda till en stärkt förmåga samt i förekommande fall hanteringen av inträffade händelser inklusive genomförda insatser.

Det militära försvaret

De indikatorer och bedömningsgrunder som regeringen tagit fram och använder i budgetpropositionen för att redovisa resultaten inom det militära försvaret är följande:

- krigsförbandens förmåga
- deltagandet i internationella insatser
- andelen befattningar som är tillgängliga inom högst tre månader
- antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarmaktens målbild och planering
- materielförsörjningskostnader i förhållande till Försvarets materielverks intäkter från kunder
- återinvesteringskvot (i vilken utsträckning den förslitning av beredskapsinventarierna som representeras av avskrivningarna i Försvarmakten ersätts)
- materieluppfyllnadsgrad i insatsorganisationen.

I budgetpropositionen för 2015 redovisar regeringen att förmågan i insatsorganisationen avser en samlad bedömning av myndighetens möjlighet att genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Förmågan upprätthålls främst av insatsorganisationen med dess krigsförband med övad personal samt materiel.

Under bedömningsgrunden uppbyggnad av förmåga redovisar regeringen en bedömning av hur övningsverksamhet och personalförsörjning utvecklats. Den operativa förmågan ska uppnås enskilt men även tillsammans med andra. Genomförd verksamhet med andra avser en bedömning av hur Försvarmakten samverkat med andra aktörer.

Inom materielområdet redovisas resultat bl.a. genom en återinvesteringskvot och materieluppfyllnadsgrad. Återinvesteringskvoten har ökat och bedöms vara tillfredsställande enligt regeringen. Materieluppfyllnadsgraden utgör en samlad bedömning av i vilken utsträckning krigsförbanden förfogar över den materiel som krävs för att lösa förbandens uppgifter. Materielförsörjningskostnaderna visar att Försvarets materielverks (FMV) avgifter för upphandlingstjänster uppgår till ca 10 procent av värdet på de upphandlade varorna och tjänsterna. När det gäller materielområdet redovisar regeringen även att Ekonomistyrningsverket föreslagit att FMV:s myndighetskostnader förs upp på ett särskilt anslag.

Samhällets krisberedskap

Regeringens redovisning av resultaten av de aktiviteter och prestationer som har utförts inom samhällets krisberedskap baseras på följande bedömningsgrunder:

- förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser
- förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

- förmåga att skydda hav och kust
- förmåga att följa upp, utvärdera och lära.

De resultatindikatorer som används är följande:

- antal dödsolyckor
- antal döda i bränder
- utryckningstid för att komma till plats med relevant fartyg vid miljöräddning till sjöss
- upptäckta utsläpp per flygtimme vid miljöövervakning till sjöss.

Regeringen redovisar att samhällets samlade förmåga att förebygga, hantera och lära från olyckor och kriser bygger på förmågan hos alla aktörer i samhället – offentliga, privata, centrala, regionala och lokala organisationer och enskilda individer. Den samlade bedömningen av vilka resultat som har uppnåtts i förhållande till målen baserar regeringen därför på aktiviteter och prestationer som har utförts, såväl inom utgiftsområde 6 som inom andra utgiftsområden. Även privata verksamheter och andra faktorer i omvärlden bedöms påverka krisberedskapens utveckling. Regeringen understryker att en omfattande redovisning av bedömningar och uppnådda resultat i fråga om krisberedskapen lämnades i propositionen Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling (prop. 2013/14:144) våren 2014. I budgetpropositionen för 2015 lämnar regeringen därför en mer begränsad resultatredovisning.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkar motionärerna på att civila och militära insatser alltid bör hållas separerade när det gäller personal, materiel och ekonomiska resurser i internationella insatser (yrk. 16). Motionärerna beskriver att det är förknippat med en mängd risker och problem att använda biståndsmedel för militära insatser. Först och främst är det de civila insatsernas opartiskhet och integritet som kan ifrågasättas, vilket försvårar biståndsorganisationernas arbete. Motionärerna menar att risken för våld mot den civila personalen ökar när civil personal förknippas med militär personal.

Utskottets ställningstagande

Utskottet lägger stor vikt vid regeringens arbete med att utveckla styrning, uppföljning och resultatredovisning. Regeringens arbete med att förbättra resultatredovisningen i förhållande till de mål som har beslutats av riksdagen har utvecklats sedan budgetpropositionen 2013, och utskottet anser att arbetet behöver intensifieras ytterligare med anledning av den försvarspolitiska inriktningspropositionen. Utskottet menar att ett intensifierat arbete med att förbättra resultatredovisningen kopplat till inriktningspropositionen 2015 skulle

lägga en grund för utskottets möjligheter att följa kopplingen mellan mål, genomförda insatser, uppnådda resultat och regeringens anslagsförslag under flera år framöver.

Utskottet välkomnar en första resultatredovisning med stöd av bedömningsgrunder och resultatindikatorer. Utskottet menar att det är bra att regeringen gör en sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen för de riksdagsbundna målen samtidigt som strukturen för resultatredovisningen bör förbättras ytterligare. Utskottet menar också att det är önskvärt att regeringens resultatredovisning koncentreras till att redovisa faktiskt uppnådda resultat av genomförda statliga insatser i förhållande till målen och att sambandet mellan mål, resultat och regeringens budgetförslag tydligt bör framgå. Det är vidare angeläget att resultatindikatorerna återspeglar faktiska resultat och inte omvärldsförändringar.

Utskottet anser att en ytterligare förbättrad resultatredovisning med förutsättningar för längre tidsserier är en relevant del av försvarsinriktningsbeslutet. Redovisningar av resultatutvecklingen över tid underlättar utskottets möjlighet att bedöma regeringens genomförande av riksdagens beslut om försvaret och iståndsättandet av insatsorganisationen.

Utskottet kan särskilt konstatera att regeringen i och med budgetpropositionen för 2015 tar ytterligare steg mot den öppenhet och transparens inom materielredovisningen som utskottet tidigare betonat vikten av (bet. 2013/14:FöU9). Utskottet delar regeringens bedömning att de förslag som lämnades av utredningen Investeringsplanering för försvarsmateriel (SOU 2014:15) utgör en viktig del i det fortsatta förbättringsarbetet. Även indikatorer för materieförsörjningskostnader, materieluppfyllnadsgrad och en återinvesteringskvot är viktiga delar av detta arbete. I budgetpropositionen beskrivs ytterligare förslag som bereds kring den ekonomiska styrningen, bl.a. möjligheten att föra upp FMV:s myndighetskostnader på ett särskilt anslag på statens budget. Utskottet välkomnar regeringens fortsatta åtaganden och den pågående planeringen för en förändrad process för investeringar i försvarsmateriel.

Samtidigt som utskottet särskilt har framhållit (2013/14:FöU1) att det är av stor vikt att styrningen av Försvarsmaktens materielinvesteringar utformas på ett ändamålsenligt sätt och att riksdagen ges möjligheter att fatta investeringsbeslut på strategisk nivå anser utskottet att förbättringsarbetet inte bör begränsas till materieförsörjningen. En fortsatt utveckling av resultatredovisningen med ännu tydligare kopplingar mellan mål, bedömningsgrunder och resultatindikatorer bör även omfatta andra områden som t.ex. krigsförbandens förmåga och krisberedskapen. När det gäller krisberedskapen vill utskottet dessutom erinra om att de mål som tagits fram av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillsammans med andra myndigheter för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner för bl.a. dricksvattens- och livsmedelsförsörjning är av stor vikt för att kunna förebygga och hantera framtida kriser (bet. 2013/14:FöU11). Utskottet anser i det sammanhanget att kopplingarna mellan

mål inom krisberedskapens hela område och resultatredovisningarna bör beaktas.

Angående ovannämnda motionsyrkande om att civila och militära insatser alltid bör hållas separerade när det gäller personal, materiel och ekonomiska resurser i internationella insatser kan utskottet konstatera att MSB är den enda myndighet inom utgiftsområde 6 som disponerar medel som inkluderas i biståndsramen (115 miljoner kronor för internationell biståndsverksamhet). De frågor om militära insatser som motionärerna beskriver har behandlats av det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU). Vid utskottsbehandlingen 2011 av fortsatt svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (bet. 2011/12:UFöU2) framhölls att det är av central betydelse att biståndsinsatserna genomförs på ett sätt som inte bidrar till sammanblandning med de militära insatserna. UFöU ansåg samtidigt att det var av stor vikt att se helheten av det svenska engagemanget i norra Afghanistan, där Sverige hade både en militär trupp och en civil representation.

Utskottet kan konstatera att omfattningen av verksamhet som kan kopplas till säkerhetssektorreform (SSR) och kapacitetsuppbyggande insatser har ökat kraftigt de senaste åren och att de ofta genomförs parallellt med, eller i anslutning till, internationella förbandsinsatser. Riksdagen beslutade mot denna bakgrund att ändamålet för och namnet på anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser skulle ändras så att SSR- och kapacitetsbyggnadsinsatser fr.o.m. 2014 kunde finansieras genom anslaget 1:2 (numera benämnt Försvarsmaktens insatser internationellt). Utskottet ser ett värde i att förutsättningarna för att på ett samlat sätt besluta om, redovisa och följa upp Försvarsmaktens alla typer av internationella insatser förbättrats. Riksdagen har dessutom förutsättningar att vid enskilda beslut om fredsfrämjande förbandsinsatser beakta förutsättningarna för att de genomförs på ett sätt som inte bidrar till sammanblandning med biståndsinsatser. Riksdagen kan väga in såväl detta som kraven på civil-militär samverkan. Utskottet ser mot denna bakgrund inte att det finns skäl för riksdagen att i nuläget kräva ytterligare åtgärder och bedömer därför att motionen bör avslås.

Anslagen för utgiftsområde 6

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt utskottets förslag i bilaga 3 med de anslagsvillkor som utskottet har angett.

Riksdagen bifaller vad regeringen föreslår om bemyndiganden, krediter i Riksgäldskontoret och investeringsplaner.

Jämför särskilda yttrandena 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Propositionen

I budgetpropositionen för 2015 understryker regeringen vikten av att förstärkningen av Sveriges försvarsförmåga påskyndas och beskriver bakgrund till och bevekelsegrunder för detta. Regeringen konstaterar därför också att förbandsverksamheten och materielanskaffningen i Försvarsmakten successivt behöver förstärkas i enlighet med Försvarsberedningens förslag.

Försvar

Resultat

I budgetpropositionen beskrivs att förmågan i insatsorganisationen har ökat i takt med att försvarsreformen genomförs. Regeringen redovisar att stora delar av insatsorganisationen hade beredskapskrav på ett till tre år innan försvarsreformen. Andelen förband i insatsorganisationen som är tillgängliga inom tre respektive sex månader har ökat i takt med att reformen genomförs. Mot bakgrund av omvärldsutvecklingen bedömer regeringen dock att takten behöver ökas.

Försvarsmakten rapporterar att arméförbanden under 2013, bl.a. genom övningen Joint Challenge 13, ökade sin förmåga, att verka med sammansatta förband. Marinförbanden vidmakthöll sin förmåga, men begränsningar fanns inom vissa områden, främst undervattens- och sjöminröjningsförmågan. Stridsflygförbanden svarade upp mot ökade krav på incidentberedskapen, men vissa förband nådde inte sina produktionsmålsättningar fullt ut, på grund av problem med utbytes- och reservdelar som begränsat flygtidsproduktionen. Basbataljonerna och helikopterbataljonen nådde inte sina produktionsmålsättningar fullt ut beroende på utebliven övningsverksamhet och uteblivna funktionsutbildningar.

Inom förbandsverksamheten har en försvarsmaktsgemensam övning (FMGÖ) genomförts med deltagande från marin-, flyg- och arméförband. Antalet gruppbefäl, soldater och sjömän som anställdes under 2013 för kontinuerlig eller tidvis tjänstgöring var ca 2 000 personer. Totalt har uppfyllnaden av denna personalkategori därmed nått 8 000 personer.

Verksamhet med andra länder har bl.a. omfattat internationell övningsverksamhet. Dessutom har samverkan med civila myndigheter övats i en stabsövning. Internationella insatser har genomförts bl.a. i Afghanistan och Adenviden.

Regeringens bedömning är att Försvarsmakten hade förmåga att möta de krav som då ställdes på myndigheten, men att begränsningar och utmaningar skulle uppstå vid ett försämrat omvärldsläge och vid högre konfliktnivåer. Begränsningarna i förmåga att verka vid högre konfliktnivåer hänger samman med att många förband fortfarande till stor del bemannas med värnpliktig personal. Krigsförbandens värnpliktiga personal tas inte in till övningar, vilket begränsar förmågan att verka vid högre konfliktnivåer även om förbanden efter mobilisering är nominellt fulltaliga. Begränsningarna i förmåga att verka med förbanden innan beslut om höjd beredskap beror på att värnpliktig personal inte kan utnyttjas då.

Regeringen framhåller att nya mobiliserings- och beredskapssystem fortfarande är under införande i Försvarsmakten, liksom mobiliserings- och försvarsplanering. Krigsförbandens planer kommer att vidareutvecklas i det fortsatta arbetet. Under 2013 krigsplacerades personal och materiel i den nya insatsorganisationen. Sammantaget bedöms Försvarsmaktens tillgänglighet såväl i normalfallet som vid beslut om höjd beredskap därmed ha ökat. Regeringen betonar vikten av att beredskapskontroller och mobiliseringsövningar genomförs.

Under 2013 nådde uppfyllnaden av frivilliga gruppbefäl, soldater och sjömän med kontinuerlig eller tidvis tjänstgöring 50 procent av totalt behov i insatsorganisationen. Övergången till frivillig personal går långsammare för tidvis tjänstgörande personal än för kontinuerligt tjänstgörande, och uppfyllnaden är väsentlig för Försvarsmaktens förmåga.

Regeringen redovisar att övningsverksamheten utvecklas inom Försvarsmakten, även om ambitionerna reducerades under hösten på grund av ekonomiska och personella begränsningar. Försvarsmaktsgemensamma övningar har börjat genomföras under året, och krigsförbandsövningar har genomförts med tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän, vilket bedöms som positivt. Samtidigt menar regeringen att övningsverksamheten behöver öka i omfattning och omfatta fler. Deltagandet i internationella övningar utvecklas, vilket gör det möjligt att öva i större förbandsvolymen än vad som annars vore möjligt. De internationella insatserna har under året minskat i omfattning, vilket bedöms ställa ökade krav på övningsverksamheten.

Regeringen har under de senaste åren fattat beslut om ett flertal anskaffningar för att säkerställa att förbanden är utrustade för sina uppgifter, men konstaterar samtidigt att det fortfarande finns materielbrister i krigsförbanden. De vidtagna åtgärderna bedöms sammantaget medföra förbättringar, men regeringen menar att ett antal utmaningar inom materiel- och logistikförsörjningen kvarstår.

Inriktning

Genom att kunna möta ett väpnat angrepp ska Försvarsmakten – tillsammans med övriga delar av det samlade försvaret och jämte politiska, diplomatiska och ekonomiska medel – utgöra en tröskel för den som skulle vilja angripa Sverige eller använda militära maktmedel för att utöva påtryckningar mot Sverige. Utifrån den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Europa är det särskilt viktigt att stärka Sveriges försvarsförmåga på både kort och lång sikt. Regeringen anser att detta bör göras med fokus på Sveriges närområde. I budgetpropositionen föreslås därför nya förstärkningar av förbandsverksamheten och materielinvesteringar som bidrar till att öka Försvarsmaktens verksamhet och närvaro i närområdet, främst i och över Östersjön, bl.a. genom en ökad incidentberedskap. Bedömningen är att förbandsverksamheten och materielanskaffningen successivt behöver förstärkas under den kommande försvarsinriktningsperioden. Den svenska försvarsförmågan, möjligheterna för Sverige att föra en självständig och aktiv säkerhets-, utrikes- och försvarspolitik samt förmågan att kartlägga yttre hot mot landet är dessutom beroende av en god försvarsunderrättelseförmåga. Försvarsunderrättelseverksamheten bör enligt regeringen ha beredskap att ge förvarningar och uthållighet att över tid följa krisförlopp. Regeringen bedömer att försvarsunderrättelseverksamheten behöver förstärkas och aviserar därför en förstärkning av den från 2016.

Under 2015 fortsätter genomförandet av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet från 2009 (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2009/09:292). I takt med att krigsförbanden bemannas med frivilligt rekryterad personal ökar förbandens tillgänglighet och användbarhet. I enlighet med den satsning som beslutades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 6, bet. 2013/14:FöU1, rskr. 2013/14:106) förstärks under året anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap i syfte att öka tillväxten av tidvis tjänstgörande personal och möjliggöra ökad övningsverksamhet främst för de kontrakterade förbanden. Regeringen har vidare föreslagit ytterligare förstärkningar i propositionen Höständringsbudget för 2014 (prop. 2014/15:2) för att ge marinförbanden mer övningstid och närvaro till sjöss, flygvapenförbanden mer flygtid och ökad tillgänglighet och arméförbanden ökade övningsmöjligheter.

Försvarsberedningen har i sin rapport Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20) beskrivit sin syn på de försvarspolitiska konsekvenserna av den säkerhetspolitiska utvecklingen. Regeringen konstaterar att det finns ett brett stöd för huvuddragen i rapporten. Förberedelser pågår inför nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut som ska avse perioden efter 2015. Regeringen har gett berörda myndigheter i uppdrag att lämna underlag inför den inriktningsproposition som regeringen avser lämna till riksdagen under 2015. Utgångspunkten för dessa uppdrag är Försvarsberedningens rapport.

Regeringen framhåller att inriktningen för materieförsörjningen, som framgår av den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2008/09:140), ligger fast. Som ett led i utvecklingen av materieförsörjnings-

processen avser regeringen att förbättra styrning och uppföljning av investeringsplaneringsprocessen. De förslag som lämnades av utredningen Investeringsplanering för försvarsmateriel i mars 2014 (SOU 2014:15) utgör en viktig del av detta.

Regeringen konstaterar att stridsflyg- och undervattensförmågan är av stor betydelse för Sveriges försvar och för att Försvarsmakten ska kunna upprätthålla kravställd operativ förmåga. Regeringen bedömer att bibehållandet av såväl undervattens- som stridsflygsförmågorna är väsentliga säkerhetsintressen för Sverige. För att säkerställa utvecklingen och anskaffningen av JAS 39 E föreslår regeringen att anslaget 1:3

Anskaffning av materiel och anläggningar engångsvis tillförs 900 miljoner kronor under 2015. I budgetpropositionen konstaterar regeringen att Försvarsmaktens operativa behov ska vara styrande för materielförsörjningen och att principerna för denna ligger fast med fokus på minskade kostnader, kortare leveranstider, handlingsfrihet, vidmakthållande, beprövad materiel och konkurrens. Som ett led i utvecklingen av materielförsörjningen avser regeringen förbättra styrningen och uppföljningen av planerade och påbörjade anskaffningar. De förslag som lämnades av utredningen Investeringsplanering för försvarsmateriel (SOU 2014:15) är en viktig del i detta. I budgetpropositionen redovisar regeringen övergripande större anskaffningar som Försvarsmakten har beställt 2014 eller avser beställa 2015 enligt nu liggande planering.

Regeringen framhåller att hot mot fred och säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Därför bidrar Sverige solidariskt i insatser. Under första halvåret 2015 kommer den nordiska stridsgruppen under svensk ledning att stå i beredskap för att kunna genomföra en operation inom ramen för EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik.

Regeringen ser möjligheter till ett mer fördjupat nordiskt samarbete inom det militära försvaret. Utifrån ett svenskt perspektiv beskriver regeringen att den enda begränsningen är att samarbetet inte får innebära ömsesidiga försvarsförpliktelser. Ett fördjupat nordiskt samarbete stärker enligt regeringens bedömning både det nationella försvaret och förmågan att genomföra operationer i och utanför närområdet. Sverige och Finland har sedan länge ett väl fungerande samarbete inom försvarsområdet. Försvarsmakterna i respektive land har mycket gemensamt, delar många behov och verkar i samma klimat och samma geografiska område. Det fortsatta arbetet sker i enlighet med en gemensam svensk-finsk handlingsplan som presenterades i maj 2014 och som utgör grunden för det fortsatta bilaterala samarbetet. Regeringen redovisar att Sverige under 2015 kommer att vara ordförande i Nordic Defence Cooperation (Nordefco), vilket ger oss ytterligare möjlighet att bidra till utvecklingen av det nordiska samarbetet. Det ligger även i Sveriges intresse att samarbetet med de baltiska staterna utvecklas inom försvarsområdet.

I samband med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009 återupptogs arbetet med försvarsplaneringen, för vilken den säkerhetspolitiska analysen utgör ett viktigt ingångsvärde. Andra viktiga ingångsvärden är de beslutade

ekonomiska ramarna och den tillgängliga operativa förmågan som tillsammans beskrivs som de resursmässiga ramarna för försvarsplaneringen. Inom ramen för försvarsplaneringen tas en grundoperationsplan och planeringsanta-ganden för operationer och kriser fram både för Sverige och närområdet, lik-som för deltagande i krishanteringsoperationer utanför närområdet. Den soli-dariska säkerhetspolitiken är grunden för försvars- och säkerhetspolitiken och därmed också för försvarsplaneringen.

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap, beredskapskredit och insatsor-ganisation

Regeringen föreslår ett anslag på 24 364 329 000 kronor och ett bemyndigande att 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden. Regeringen föreslår dessutom att riksdagen beslutar att insatsor-ganisationen under 2015 i huvudsak ska bestå av de förband som anges i ta-bellen i bilaga 4.

Anslaget får användas för att finansiera utbildnings- och övningsverksam-het för utvecklingen av insatsorganisationen, planering, insatser samt försvars-underrättelseverksamhet. Anslaget används även för stöd till frivilliga för-svarsorganisationer samt för stöd till veteran- och anhörigorganisationer. Det får också användas till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn, samt till avveckling av materiel. Även fasta kostnader för multinationella samar-beten såsom Strategic Airlift Interim Solution (SALIS) och Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag.

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Regeringen föreslår ett anslag på 1 878 835 000 kronor.

Anslaget får användas för särutgifter för den verksamhet med förband ut-omlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdagen och rege-ringen. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma kost-nader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda insatser interna-tionellt, som finansieras via den s.k. Athenamekanismen. Det får även använ-das för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militärob-servatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser.

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar, kredit hos Riksgälden för FMV och investeringsplan för Försvarsmakten samt beställningsbemyndigande

Regeringen föreslår ett anslag på 9 776 522 000 kronor och ett bemyndigande att 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare ut-nyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose För-svarets materielverks behov av rörelsekapital. Regeringen föreslår att riksdag-en bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:3 besluta om beställ-ningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför

behov av framtida anslag på högst 66 000 000 000 kronor 2016–2027 samt att riksdagen godkänner investeringsplanen för Försvarsmakten för 2015–2018 (tabell 3.11 i budgetpropositionens avsnitt 3.5.3). Regeringen föreslår även att riksdagen beslutar om ett bemyndigande att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda ändrade förutsättningar.

Anslaget 1:3 får användas för att finansiera anskaffning av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror. Även utgifter för det multinationella samarbetet Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag. Anslaget finansierar under 2015 omställnings- och avvecklingskostnader som kan komma att uppstå vid omstruktureringar inom logistik- och materielförsörjningen samt forskning och utveckling.

1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar och beställningsbemyndiganden

Regeringen föreslår ett anslag på 6 547 158 000 kronor och att regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:4 besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 19 500 000 000 kronor 2016–2024.

Anslaget får användas för att finansiera vidmakthållande och avveckling av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Det får vidare användas för kostnader för Europeiska försvarsbyrån (European Defence Agency, EDA) och för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till åtgärder för att främja den i Sverige verksamma försvarsindustrins exportverksamhet.

1:5 Forskning och teknikutveckling

Regeringen föreslår ett anslag på 591 440 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid Flygvapnets luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i EDA.

1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Regeringen föreslår ett anslag på 22 808 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera lämplighetsundersökningar av totalförsvarspliktiga, centralredovisning av totalförsvarets personal, registerföring över krigsplacerad personal samt enskilda ärenden inom området. Vidare får det användas för att finansiera Totalförsvarets rekryteringsmyndighets verksamhet med att ge myndigheter och andra med bemanningsansvar inom totalförsvaret stöd och service i fråga om bemanning.

1:7 Officersutbildning m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 207 795 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet vid Försvarshögskolan. Vidare får det finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får därutöver användas för att finansiera kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov.

1:8 Försvarets radioanstalt

Regeringen föreslår ett anslag på 863 999 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera signalspaning och informationssäkerhetsverksamhet m.m. som Försvarets radioanstalt bedriver och kapitalkostnaden för den teknikutveckling som behövs för dessa verksamheter. Det får även användas för Försvarets radioanstalts bidrag till att förvarna om ändrade förhållanden i vår omvärld samt myndighetens lämnande av stöd vid fredsfrämjande internationell verksamhet.

1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Regeringen föreslår ett anslag på 169 058 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriels- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får även finansiera forskning om skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov.

1:10 Nämnder m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 5 801 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centralförbundet Folk och Försvar.

1:11 Internationella materielarbeten och industrifrågor m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 63 618 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera Försvarets materielverks tillhållande av resurser inom materiel- och logistikförsörjning för stöd till regeringen. Det får även användas för Försvarets materielverks förvaltningskostnader inom ovannämnda område. Anslaget får vidare användas till Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSEC) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

1:12 Försvarsexportmyndigheten och myndighetens kredit

Regeringen föreslår ett anslag på 65 828 000 kronor och ett bemyndigande för 2015 om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor, detta för att tillgodose myndighetens behov av rörelsekapital eftersom detta bedöms krävas för hanteringen av vissa avtal inom försvarsexportområdet.

Anslaget får användas för att finansiera exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn samt för försäljning och upplåtelse av materiel inom försvarssektorn som inte längre behövs för statens verksamhet eller som har blivit obrukbar. Regeringen redovisar att anslaget i förhållande till 2014 minskats med 2 miljoner kronor för 2015, med 30 miljoner kronor för 2016 och med 50 miljoner kronor fr.o.m. 2017 till följd av att myndigheten ska avvecklas. Statskontoret har på uppdrag av regeringen påbörjat en utvärdering av myndighetens verksamhet, och en slutrapport lämnas i december 2014. I enlighet med uppdraget från regeringen i regleringsbrevet för 2013 skulle myndigheten införa en modell med högre grad av avgiftsfinansiering. I 2015 års budget bedöms intäkterna för den uppdragsfinansierade verksamheten bli 3 miljoner kronor.

Regeringen anser att nödvändigt exportstöd kan genomföras inom en annan myndighetsstruktur med bibehållna krav på affärsmässighet och transparens, men med högre kostnadseffektivitet.

1:13 Försvarsunderrättelsesdomstolen

Regeringen föreslår ett anslag på 7 815 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Försvarsunderrättelsesdomstolen bedriver med att pröva frågor om tillstånd till signalspanning enligt lagen (2008:717) om signalspanning i försvarsunderrättelseverksamhet.

1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Regeringen föreslår ett anslag på 12 750 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten bedriver med att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten hos de myndigheter som enligt förordningen (2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet bedriver sådan verksamhet, samt att i enlighet med lagen (2008:717) om signalspanning i försvarsunderrättelseverksamhet verkställa beslut om tillgång till signalbärare.

Samhällets krisberedskap

Resultat

Regeringen har i propositionen Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling (prop. 2013/14:144) beskrivit resultaten på området, t.ex. MSB:s arbete med att utveckla samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. Resultatbedömningen utgår från förberedelser som har gjorts för att utveckla och upprätthålla en förmåga att hantera nödlägen samt de värderingar av denna förmåga som görs, framför allt i myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser. Dessa visar att det i Sverige finns en generell förmåga, i form av planering, strukturer, resurser och rutiner, att förebygga och hantera kriser. Det finns samtidigt områden med ett fortsatt förbättringsbehov. Underlag från Sveriges Kommuner och Landsting visar enligt

regeringen att antalet kommuner som anser sig ha en god förmåga att upprätthålla viktiga verksamheter i kris ökar.

En viktig del i arbetet med krisberedskap och skydd mot olyckor är samhällets förmåga att skydda hav och kust, och regeringen bedömer att Kustbevakningens förmåga att bekämpa mycket stora oljeutsläpp under goda förhållanden har förbättrats betydligt. Det finns fortsatta utmaningar att bekämpa olja vid ogynnsamma omständigheter, exempelvis hård vind eller vinterförhållanden med kort dagsljusperiod och is. För att uppnå full förmåga att förhindra att olja kommer ut i vattnet vid olyckor till sjöss behövs mer övning och utbildning i nödläktring och brandbekämpning till sjöss. Inom sjöövervakning och kontrollverksamhet har Kustbevakningen fortsatt att utveckla samverkan med ansvariga myndigheter. Utsläppen från fartygstrafiken har minskat. I Kustbevakningens uppdrag ingår också att bidra till sjösäkerhet, och antalet personer som misstänks för sjöfylleri uppges ha minskat.

Samhällets samlade förmåga att motstå, hantera och lära från allvarliga olyckor och kriser bygger på förmågan hos alla aktörer i samhället, offentliga såväl som privata, nationella såväl som lokala, organisationer såväl som enskilda individer. Inom ramen för ansvarsprincipen har samhällets aktörer vidtagit förebyggande åtgärder för att förbättra robustheten inom sina respektive ansvarsområden. Åtgärderna har i huvudsak finansierats av den aktör som ansvarar för verksamheten. Åtgärder som därutöver vidtagits med medel från utgiftsområde 6 är t.ex. tillsynsverksamhet, kunskapsuppbyggnad genom informationsspridning, kartläggningar och analyser samt fysiska förstärkningar av skydd och driftsäkerhet i samhällsviktiga verksamheter. Regeringen bedömer att dessa har bidragit till hanteringen av stormar, översvämningar och störningar i samhällsviktiga funktioner. Enligt regeringen bidrar de framför allt till att skapa en gemensam förmåga. I budgetpropositionen beskrivs att kraven på redovisning av förmågan har ökat, men samtidigt konstateras att underlaget för att bedöma förmågan att motstå och hantera kriser fortfarande är bristfälligt. Det gäller särskilt sådan verksamhet som bedrivs i privat regi. Förutom att det gör bedömningen av måluppfyllelsen mer osäker försvåras styrningen.

Arbetet för att stärka förmågan att hantera nödlägen är inriktat mot samverkan, ledning, information och kommunikation. Genom att successivt förstärka och förtydliga krisberedskapens krav på samhällets aktörer bedöms förmågan att motstå och hantera olyckor och kriser ha stärkts. Arbetet har bl.a. resulterat i ett ökat antal anslutningar till och fortsatt utveckling av Raket. Förbättringarna avser också bl.a. utbildningar och övningar och stöd till frivilligorganisationer.

Inriktning

I budgetpropositionen redogör regeringen för politikens inriktning och framhåller då att stärkandet av samhällets robusthet är en viktig del i krisberedskaps- och försvarspolitik. Ett robust samhälle ska ha god förmåga att förebygga, motstå och hantera olyckor och kriser, samt återhämta sig och dra lärdom när sådana ändå inträffar. Att stärka samhällets robusthet handlar till stor

del om att få samhällets samlade resurser att verka på ett så effektivt sätt som möjligt även i krissituationer. Ansvarsprincipen gäller, vilket innebär att den som har ett ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar även under krissituationer. I ansvaret ingår att vidta de åtgärder som krävs för att kunna förebygga, motstå, hantera, återställa och lära från olyckor och kriser och därigenom skapa både robusthet och krishanteringsförmåga. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra, ofta sektorsövergripande. Dessa åtgärder ska vidtas och finansieras inom den ordinarie verksamheten. Arbetet handlar om samverkan och samordning i ett brett perspektiv. Hela samhället måste ta ansvar för att öka samhällets robusthet genom att med hög riskmedvetenhet samordnat stärka samhällets förmåga att motstå och hantera kriser. Utgångspunkten är att samhället bör ha en förmåga att hantera även förutsägbara situationer. Naturkatastrofer, terrordåd och andra allvarliga samhällsstörningar, t.ex. med påverkan på informationssäkerheten kan komma utan förvarning. I sakens natur ligger att arbetet med planering och förmågeutveckling aldrig kommer att nå en slutpunkt och att samhällets aktörer har olika behov av utveckling. Därför handlar en stor del av arbetet om att fortsatt förbättra förmågan att motstå och hantera allvarliga olyckor och kriser. Det finns ett fortlöpande behov av utveckling och anpassning i takt med att omvärlden och hoten mot vår säkerhet förändras. För att möta denna osäkerhet fortsätter arbetet med att utveckla krisberedskapen. Detta ska ske inom ramen för befintliga resurser. Regeringen menar att samverkan är betydelsefull både på den nationella- och internationella nivån och vill exempelvis ytterligare utveckla det nordiska samarbetet inom krisberedskapen inom ramen för Hagasamarbetet. Nordiskt samarbete bidrar till förmågan att möta gränsöverskridande hot, möjliggör utbyten av kunskap och erfarenheter samt förbättrar förmågan att solidariskt ta emot och ge stöd vid allvarliga händelser och kriser. Utvecklingen och förstärkningen av europeisk krishantering, genom ökad samverkan och samordning, är också en del av det internationella samarbetet. Regeringen anser att Sverige fortsatt bör delta aktivt i arbetet med att effektivisera EU:s förmåga att förebygga, ha beredskap för och möjlighet att vid behov genomföra insatser när något land inom eller utanför EU drabbas av en kris eller katastrof.

Samhällets alarmeringstjänst är en samhällsviktig verksamhet och är nödvändig för att säkra enskildas säkerhet och trygghet. Alarmeringstjänsten måste upprätthållas kontinuerligt. Den är ett grundläggande offentligt åtagande. En förutsättning är en samordnad alarmeringskedja och att staten kan utöva tillräcklig kontroll och styrning av verksamheten.

Kustbevakningen ska fortsätta att vara en samordnande maritim resurs för staten som värnar liv, miljö och säkerhet till sjöss, genom att kombinera räddningstjänst, sjöövervakning och sjöinformation. Kustbevakningen ska vidareutveckla sin verksamhet för att bekämpa brott inom myndighetens ansvarsområde. För att ytterligare utveckla myndighetens samverkan med andra statliga maritima aktörer har regeringen beslutat om två uppdrag: dels ett om samverkan mellan Försvarsmakten och Kustbevakningen i fråga om bl.a. territoriell

övervakning, dels ett om samverkan mellan sjöverkande myndigheter på infrastrukturområdet.

Under augusti 2014 rasade i Västmanlands län den största skogsbranden i Sverige i modern tid. Med anledning av den räddningsinsats som gjordes beslutade regeringen den 14 augusti att tillsätta en utredning som ska utvärdera den operativa insatsen och övrigt arbete i samband med skogsbranden och redogöra för vilka lärdomar som kan dras. Vidare ska utredaren identifiera förbättringsåtgärder och eventuella författningsändringar i syfte att stärka samhällets krisberedskap (dir. 2014:116).

Det civila försvaret tar sin utgångspunkt i samhällets krisberedskap. Regeringen anser att aktörer med ansvar inom det civila försvaret ska ha en hög förmåga att medverka i gemensamt planeringsarbete i syfte att stärka och upprätthålla förmågan att hantera sina uppgifter under höjd beredskap. Detta ligger inom myndigheternas ordinarie ansvar och ska ske med befintliga anslag. Försvarsmakten är i hög grad beroende av att samhällsviktig verksamhet i övrigt fungerar och kan stödja Försvarsmakten i lösandet av ålagda uppgifter. Det civila försvaret är därmed en viktig del i tröskeln för den som skulle vilja angripa Sverige eller använda militära maktmedel för att utöva påtryckningar mot Sverige. Fokus för planeringen under 2015 bör ligga på att stärka Försvarsmaktens operativa förmåga vid höjd beredskap och krig. Civila myndigheter som har särskilt ansvar inför och vid höjd beredskap enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap ska därmed stödja och samverka med Försvarsmakten i dess uppgifter. Myndigheterna ska inom bl.a. samverkansområdena arbeta med såväl åtgärder för fredstida krissituationer som planering av åtgärder vid höjd beredskap. Det stora antalet aktörer i krisberedskapsarbetet är en utmaning för arbetet med en enhetlig inriktning och tydlig styrning av området. För att utveckla det förebyggande arbetet och arbetet med att hantera kriser när de inträffar är styrning, uppföljning och utvärdering av krisberedskapen avgörande. Regeringen vill fortsatt utveckla styrning, uppföljning och utvärdering, bl.a. genom att utveckla hanteringen av anslaget 2:4 Krisberedskap, och genom att precisera målen för krisberedskap och utveckla arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.

2:1 Kustbevakningen och investeringsplan

Regeringen föreslår ett anslag på 1 040 213 000 kronor och att investeringsplanen för Kustbevakningen för 2015–2017 godkänns.

Anslaget får användas för att finansiera Kustbevakningens verksamhet att utföra sjöövervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt räddningstjänst till sjöss. Det får även användas till Kustbevakningens kostnader för samordning av de civila behoven av sjöövervakning och sjöinformation. Myndigheten får disponera intäkter som avser oljeskadeersättning som påförs fartygsägare för uppkomna oljeskador. Intäkterna är svåra att prognostisera. För att få ut avgiften krävs ibland att den som vållat skada förs inför domstol, vilket gör att det kan dröja flera år innan statens fordran säkrats. Kustbevakningen utför uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter

samt andra uppdragsgivare och avnämare. Såväl prognosen för intäkter som för kostnader under 2014 är 16 000 000 kronor, och för 2015 är bedömningen att såväl kostnader som intäkter uppgår till 6 000 000 kronor.

2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor samt bemyndiganden

Regeringen föreslår ett anslag på 174 850 000 kronor och att regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 2:2 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor för 2016–2018. Bemyndigandet avser fleråriga beslut om bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor för att stimulera sådana åtgärder.

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvämningsrisker.

2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 21 080 000 kronor.

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser och finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Det får även användas för kostnader i ett initialt skede för räddningstjänstinsatser som lämnats efter förfrågan genom den s.k. civilskydds-mekanismen inom EU.

Den aktör som begärt hjälpen betalar motsvarande belopp till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Utfallet på anslaget varierar kraftigt mellan åren eftersom det inte går att förutsäga antalet och omfattningen av olyckor som kräver räddningsinsatser, och konsekvenserna av dessa. För 2014 uppgår anslaget till 271 080 000 kronor (inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med regeringens budgetproposition med anledning av skogsbranden i Västmanland).

2:4 Krisberedskap och bemyndigande

Regeringen föreslår ett anslag på 1 014 373 000 kronor och att regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 2:4 besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor för 2016–2018. Bemyndigandet avser verksamhet som bedrivs inom samverkansområdena vilka framgår av förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Bemyndigandet avser också de forskningsmedel som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördelar. För att möjliggöra fler projekt som innebär åtaganden som sträcker sig över flera år ser regeringen behov av ett högre beställningsbemyndigande.

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret. Regeringen redovisar att Statskontoret har haft i uppdrag att analysera hur MSB:s arbete med att fördela medel från och följa upp användningen av anslaget 2:4 Krisberedskap kan förbättras. I analysen konstateras bl.a. att det finns behov av att förtydliga vilka kostnader som anslaget får finansiera. Regeringen framhåller att den som har ansvaret för verksamhet under normala förhållanden, i enlighet med ansvarsprincipen, även har ansvar för att finansiera de åtgärder som krävs för att verksamhet ska kunna bedrivas även i en krissituation. Under vissa förutsättningar kan medel från anslaget 2:4 Krisberedskap beviljas under en begränsad period för att förstärka krisberedskapen. Detta kan ske genom åtgärder som inbegriper flera aktörer eller större tillfälliga åtgärder hos en aktör eller sektor som är av väsentlig betydelse för krisberedskapen. Regeringen redovisar att anslaget normalt bör finansiera direkta merkostnader.

2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Regeringen föreslår ett anslag på 34 000 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera utbyggnad, uppbyggnad, drift och förvaltning av ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får även ta ut avgifter för finansiering av drift och förvaltning av Rakelsystemet. Intäkterna får disponeras av myndigheten. För 2015 är budgeten för uppdragsverksamheten 446 000 000 kronor på intäktsidan och 463 000 000 kronor på utgiftssidan.

2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB

Regeringen föreslår ett anslag på 224 171 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, investeringsplan och lån i Riksgälden

Regeringen föreslår ett anslag på 1 043 555 000 kronor och att investeringsplanen för MSB för 2015–2017 godkänns av riksdagen. Regeringen föreslår även ett bemyndigande att för 2015 besluta att MSB får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar. Skälet som regeringen anger är att låneramen för beredskapsinvesteringar behövs för att stärka krisberedskapen.

Anslaget får användas för att finansiera myndighetens förvaltningskostnader och för att finansiera verksamhet i fråga om skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för internationella

räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF. Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader för myndighetens förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller personer med hemvist i Sverige drabbas till följd av en allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Anslaget får användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga och för att finansiera viss utbildningsverksamhet. Det får också finansiera ersättning till länsstyrelserna för tillkommande uppgifter med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Anslaget får dessutom finansiera den verksamhet som myndigheten genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskaps spridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Slutligen får anslaget användas för finansiering av drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia samt för stöd till frivilliga försvarsorganisationer.

2:8 Statens haverikommission

Regeringen föreslår ett anslag på 43 679 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissionens förvaltningskostnader och dess verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samarbete med berörda säkerhetsmyndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

Strål- och elsäkerhet

Resultat och inriktning

Regeringens samlade bedömning för verksamhetsåret är att strålskyddsverksamheten vid kärnkraftsanläggningarna och bränslefabriken fungerar bra. Regeringen redovisar att förhandlingar om en revidering av kärnsäkerhetsdirektivet avslutades under 2014. Direktivet innehåller nu mer detaljerade krav inom kärnsäkerhetsområdet samt nya krav på oberoende internationell expertgranskning av särskilt utvalda teman med koppling till kärnsäkerhet samt krav på återkommande säkerhetsutvärderingar och bestämmelser om den som ansöker om tillstånd. Regeringen avser att inom kort ge Strålsäkerhetsmyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på hur direktivet ska genomföras i svensk lagstiftning.

Regeringen bedömer att händelserna i Fukushima även fortsättningsvis har stor inverkan på kärnsäkerhetsarbetet både nationellt och internationellt. I budgetpropositionen framhålls att de övergripande resultaten från de internationella granskningarna är att Sverige i mycket stor utsträckning lever upp till internationella standarder.

Regeringen anser att arbetet med att ta till vara erfarenheterna från olyckan i Fukushima fortsatt bör prioriteras. Enligt svensk lag är det kärnkraftsindustrin som har ansvar för att skapa ett säkert slutförvar till det använda kärnbränslet. Kärnkraftsproducenterna har gett sitt samägda bolag Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) i uppdrag att på ett sätt som är säkert för både människor och miljö ta hand om allt radioaktivt avfall från de svenska kärnkraftverken. Bolaget lämnade 2011 in en ansökan om tillstånd till att bygga slutförvaret i Forsmark i Östhammars kommun. Ansökan har lämnats in till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt och Strålsäkerhetsmyndigheten. Strålsäkerhetsmyndigheten ska bedöma SKB:s val av plats och metod. Mark- och miljödomstolen gör en prövning av SKB:s ansökan enligt miljöbalken innan regeringen fattar beslut om hur det använda kärnbränslet ska slutförvaras.

Av budgetpropositionen framkommer att Elsäkerhetsverket har tillsynsansvar över ca 100 000 produkttyper på den svenska marknaden. Tillsynen på elmaterielområdet genom marknadskontroll har enligt regeringen resulterat i att produkter med allvarliga elsäkerhetsbrister eller brister i elektromagnetisk kompatibilitet har fått försäljningsförbud. Under 2013 fattades 58 beslut om försäljningsförbud och 17 försäljningsförbud med beslut om återtagande från återförsäljare. Flest förbud har beslutats för produktgrupperna belysning, bruksföremål och strömförsörjningsmateriel, exempelvis USB-laddare. Många nya aktörer på marknaden och den växande näthandeln medför ett fortsatt stort behov av information och marknadskontroll.

3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten och bemyndigande

Regeringen föreslår ett anslag på 362 131 000 kronor. Regeringen föreslår även att riksdagen beslutar om ett bemyndigande att under 2015 för anslaget 3:1 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor 2016–2020.

Anslaget får användas för Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsutgifter och för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn. Strålsäkerhetsmyndighetens verksamhet finansieras delvis via avgifter enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Ansökningsavgifter som berör kärnteknisk verksamhet disponeras av myndigheten enligt förordningens 3 och 4 §§. Där emot disponeras inte avgifter som berör icke kärnteknisk verksamhet. Övriga avgifter förs till inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken. Av de avgifter som tas ut med stöd av förordningen används en del för beredskapsverksamhet vid länsstyrelser och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

4:1 Elsäkerhetsverket

Regeringen föreslår ett anslag på 52 839 000 kronor.

Anslaget får användas för Elsäkerhetsverkets förvaltningskostnader.

Motionerna

Alliansen

I den gemensamma partimotionen 2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD) framhåller motionärerna att Sverige står inför större säkerhetsutmaningar än tidigare och menar att en ny normalbild har etablerats, vilket i sin tur får betydelse för svensk säkerhets- och försvarspolitik. Motionärerna anser också att Sverige står inför andra hot som terrorism, effekter av klimatförändringar och sårbarheter i vitala flöden som exempelvis handel och energi. Sammantaget ställer detta stora krav både på försvar och krisberedskap.

Arbetet med att förverkliga den beslutade inriktningen ska ha fortsatt hög prioritet enligt motionärerna som vill stärka Sveriges försvarsförmåga genom stegvis höjda anslag som 2024 ligger 5,5 miljarder kronor högre på årsbasis jämfört med tidigare beräknade anslag. I motionen framhålls att Alliansen före valet presenterade extra satsningar på incidentberedskap och övning med närområdesfokus, en satsning som motsvarade ytterligare 1,3 miljarder kronor fram till 2018. Motionärerna föreslår dessutom att Kustbevakningen och SOS Alarm tillförs medel.

Arbetet med att förverkliga den nya inriktningen för försvaret har enligt motionen fortsatt hög prioritet med utgångspunkten att vi ska ha tillgängliga förband som kan användas där de behövs, i Sverige, i vårt närområde, men också utanför närområdet. Motionärerna framhåller att Alliansen har lämnat besked om långsiktiga satsningar på försvaret och vill öka försvarsanslagen både under kommande mandatperiod och på sikt. Anslagsökningarna som motionärerna föreslår innebär att förbandsverksamheten kan stärkas genom ökade resurser till övningar, personal och incidentberedskap (yrk. 2).

I motionen beskrivs en närtidssatsning, fr.o.m. innevarande år om 100 miljoner kronor, och därefter anslås ytterligare medel till försvaret om 300 miljoner kronor per år perioden 2015–2018, vilket innebär sammanlagt 1,3 miljarder kronor. Tillsammans med tidigare förslag understryker motionärerna att detta innebär en förstärkning av förbandsanslaget 2018 med nästan 1,4 miljarder kronor, och för hela perioden 2014–2018 förstärks förbandsanslaget med sammanlagt drygt 4,8 miljarder kronor. Ett syfte som framhålls är att ge Försvarsmakten förutsättningar att öka aktiviteten och närvaron i Östersjön. Framför allt får den möjlighet att tillbringa fler timmar i luften och mer tid till sjöss. Konkret innebär de nya tillskotten bl.a. att

- antalet flygtimmar för Jas 39 Gripen och helikoptrar kan öka
- incidentberedskapen stärks ytterligare
- svenska förband kan öva mer, enskilt och tillsammans med andra
- ambitionsnivån inom övningsverksamheten höjs
- Försvarsmakten kan genomföra beredskapsövningar med förband ur insatsorganisationen, inklusive hemvärnsförband.

Motionärerna menar samtidigt att utrymmet i svensk ekonomi är begränsat de kommande åren och att alla satsningar för kommande mandatperiod måste finansieras krona för krona. Det svenska försvarets utgifter måste därför alltid vägas mot andra statsfinansiella åtaganden. Motionärerna anser att en väsentlig ökning av satsningarna på försvaret därför är en fråga som inte enbart kan avgöras av Försvarsberedningen utan kräver en samlad avvägning.

I motionen beskrivs regeringens förslag om att den halverade arbetsgivaravgiften för unga ska slopas och att detta skulle få stora ekonomiska konsekvenser för Försvarsmakten som är en stor ungdomsarbetsgivare. Rent konkret innebär det enligt motionärerna att tillskottet till förbandsanslaget skulle kunna urholkas med så mycket som en tredjedel. Enligt beräkningar från riksdagens utredningstjänst rör det sig om kostnadsökningar på ca 150 miljoner kronor för 2015 och 250 miljoner kronor för 2016.

Motionärerna menar även att regeringens nedläggning av Försvarsexportmyndigheten (FXM) i realiteten kommer att innebära en besparing på försvaret, eftersom uppgifterna ändå till stor del måste utföras och de 18 miljoner kronor som de låter vara kvar på anslaget inte räcker för detta. Motionärerna anser att en sådan indirekt besparing vore olycklig. Ett viktigt syfte med att införa myndigheten har också varit ökad transparens när det gäller försvarsexportverksamheten och att särskilja denna verksamhet, från FMV:s och Försvarsmaktens övriga verksamhet, vilket de också anser vara uppnått. Motionärerna föreslår att myndigheten blir kvar men beskriver att det har framkommit viss kritik av ineffektivitet i myndighetens verksamhet och bedömer därför att det finns utrymme för att dra ned på anslaget med 20 miljoner kronor per år. Därutöver lyfter motionärerna fram att Kustbevakningen bör tillföras medel för att hantera myndighetens aviserade underskott fr.o.m. 2015.

Motionärernas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet som helhet framgår av anslagsförslaget i bilaga 2.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2014/15:2961 framhåller Mikael Jansson m.fl. (SD) att försvarets andel av BNP var 2,9 procent i början av 1980-talet för att sedan sjunka till dagens 1,2 procent. De minskade försvarsanslagen och stora omställningskostnader i kombination med en ensidig inriktning mot ett renodlat insatsförsvar har enligt motionärerna gjort att den svenska förmågan till territoriellt försvar i dag på allvar kan ifrågasättas. I motionen framhålls att nedrustningspolitiken måste få ett slut för att rikets säkerhet ska kunna garanteras. Motionärerna anser att hela försvarsgrenar hotas av systemkollaps inom några få år.

Innan anslagsökningen verkligen kan skapa en utbyggnad av försvaret beskriver motionärerna att vissa underskott måste elimineras. Ett mindre underskott i finansieringen av nya Gripen måste elimineras, men även underskottet om 50 miljarder kronor i den tioåriga investeringsplanen. Därför budgeterar Sverigedemokraterna en ökning av materielanslaget med 548 miljoner kronor

fr.o.m. 2015 för att täcka hela Gripenunderskottet. Från och med 2015 budgeteras även för att täcka hålen i investeringsplanen för IO 14, detta genom en ökning av anslaget 1:3. Motionärerna menar att en höjning av materielanslaget gynnar svensk teknikdrivande industri och ökar sysselsättning. I motionen framhålls att investeringsplanen som ska materieförsörja IO 14 till 2024 har ett underskott om 50 miljarder kronor, och motionärerna menar att de täcker detta underskott genom att lägga till 5 miljarder kronor till försvarets materiel fr.o.m. 2017 till 2026, vilket de bedömer gör att all redan inplanerad materiel kommer att kunna införskaffas.

Motionärerna pekar på att objektsramarna som tidigare fanns i redovisningen till riksdagen framhålls av Riksrevisionen som ett alternativ vid redovisning till riksdagen. De olika objekten bör ha sina livscykelkostnader beräknade enligt motionärerna. När det gäller materieförsörjningen understryker motionärerna även att FMV lider av ständiga sparbeting och omorganisationer. Försvarsstrukturutredningen resulterade i flera stora åtgärdsförslag, vilket enligt motionen bl.a. lett till omställningskostnader genom att ett större antal anställda flyttas från Försvarsmakten till FMV. Motionärerna anser däremot att det finns vinster med att teknisk dubblering mellan staten och försvarsindustrin rationaliseras bort och framhåller att statligt finansierad forskning och utveckling (FoU) är viktig för försvarsindustrin och bör koncentreras mot områden där vår industri är framgångsrik. Motionärerna anser därför att FMV även bör arbeta med utveckling, och i motionen yrkar de på att FMV får medel för egenutveckling (yrk. 31).

I motionen understryks att Försvarsexportmyndigheten bör få en stärkt roll och att Sverige som stat ska stötta försvarsindustrin än mer. Motionärerna anser att en livskraftig svensk försvarsindustri är viktigt såväl för svensk försvarsförmåga som för svenska arbetstillfällen. FXM ska bidra till att främja Sveriges intresse av den export som är en nödvändig förutsättning för detta. Mot denna bakgrund yrkar motionärerna på att FXM ska ges stärkta förutsättningar (yrk. 36).

Därutöver föreslår motionärerna en paus i de internationella insatserna för att frigöra medel till återskapande av ett existensförsvar. År 2015 bör utlandsinsatserna avvecklas med undantag av Operation Atalanta och Mali som kvarstår vid behov. När Sverige har sex mekaniserade brigader och tre amfibiebrigader i krigsorganisationen 2025 menar motionärerna att de internationella insatserna kan återtas, och då bör första bataljonerna ur brigaderna roteras till internationell beredskap.

I motionen framhålls att mer materiel än den redan planerade måste tillföras för ett stärkt försvar. Motionärerna yrkar bl.a. på att raketartilleri för brigadartilleriet och attackhelikoptrar läggs in i investeringsplanen (yrk. 62). Motionärernas förslag till budget ska därför ge utrymme för en seriebeställning av 48 attackhelikoptrar. Motionärerna anser att det är fortsatt lämpligt med en ubåtsflottilj, men menar att antalet ubåtar bör utökas till åtta genom inköp av fem stycken av typen A26, detta för att kunna lösa aktuella uppgifter och rationellt vidmakthålla systemet personellt och materiellt. För att utveckla och

vidmakthålla Sveriges förmåga till ett trovärdigt försvar är det dessutom Sverigedemokraternas uppfattning att det behövs fler stridsflygdivisioner. I motionen framhålls att Sverige bör ha fem flygflottiljer med vardera två divisioner, vilket kräver 200 stridsflygplan och att anskaffning av JAS 39 Gripen E/F ska ske oavsett om Sverige är enda köpare. Bland annat mot bakgrund av ovanstående yrkar motionärerna på att fem Visbykorvetter, fem ubåtar av typen A26 och en ny minröjningsdivision läggs in i investeringsplanerna (yrk. 63). Därutöver yrkar motionärerna på att regeringen för 2015 bemyndigas att utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 50 miljarder kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden (yrk. 79). Motionärernas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet som helhet framgår av anslagsförslaget i bilaga 2.

Utskottets ställningstagande

a) Ramanslag

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att nya förstärkningar av förbandsverksamheten och materielinvesteringar är viktiga och bidrar till att stärka Försvarsmaktens verksamhet och öka närvaron i närområdet, främst i och över Östersjön, bl.a. genom en ökad incidentberedskap. Utskottet instämmer därför i bedömningen att förbandsverksamheten och materielanskaffningen successivt behöver förstärkas under den kommande försvarsinriktningsperioden. En av flera viktiga delar i att förstärka materielanskaffningen är den engångsvisa förstärkningen av anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar under 2015 för att säkerställa utvecklingen och anskaffningen av stridsflygsystemet JAS 39 E som föreslås i budgetpropositionen.

När det gäller anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap konstaterar utskottet att riksdagen den 3 december 2014 avslog regeringens förslag i propositionen om att slopa nedsättningen av socialavgifterna för unga (bet. 2014/15:FiU1, rskr. 2014/15:29). Försvarsmakten är den största ungdomsarbetsgivaren inom den statliga sektorn. Riksdagens beslut innebär således att anslaget i avsevärt lägre grad kommer att belastas av sådana avgifter under budgetåret 2015. Utskottet anser, i likhet med vad som anförs i den gemensamma partimotionen 2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. att förbandsanslaget ska användas för att ytterligare stärka förbandsverksamheten genom ökade resurser till övningar, personal och incidentberedskap. I stället för att betala utökade kostnader för sociala avgifter för myndighetens unga anställda så som regeringen föreslagit bör nu anvisade anslagsmedel användas för ytterligare förstärkningar av den prioriterade förbandsverksamheten i enlighet med motionärernas intentioner.

När det gäller anslaget 1:12 Förvarsexportmyndigheten aviserar regeringen en avveckling av myndigheten. Utskottet vill i det sammanhanget understryka att ett viktigt syfte med att införa myndigheten bl.a. varit en ökad transparens när det gäller förvarsexportverksamheten och att särskilja denna verksamhet från FMV:s och Försvarsmaktens övriga verksamhet. Det målet

har myndigheten nått. Utskottet kan dessutom konstatera att regeringen den 10 april 2014 lämnade i uppdrag till Statskontoret att följa upp Försvarexportmyndighetens verksamhet och lämna förslag på åtgärder för effektivitet, transparens m.fl. frågor (Fö2014/708/MFU). Verksamheten är föremål för ett kontinuerligt förbättringsarbete. Utskottet föreslår därför i likhet med motionärerna i den gemensamma partimotionen 2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. att myndigheten inte ska avvecklas.

När det gäller ändamål och villkor för anslagen i övrigt gör utskottet ingen annan bedömning än den som redovisas i propositionen.

Utskottet anser det vara av stor vikt att Kustbevakningen ska kunna fortsätta utföra sina uppgifter och behålla kompetensen vid myndigheten varför de medel som regeringen nu tillför anslaget 2:1 är särskilt centrala. Utskottet har för avsikt att fortsätta följa regeringens arbete med att skapa en långsiktigt ändamålsenlig och resurseffektiv verksamhet vid myndigheten. Regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder för att ekonomi och verksamhet ska komma i balans.

b) Beställningsbemyndiganden

I budgetpropositionen för 2015 redovisar regeringen några av de större anskaffningar av materiel som Försvarmakten beställt under 2014 eller tidigare tillsammans med nya inplanerade anskaffningar (tabell 3.13 i prop. 2014/15:1 utg.omr. 6 s. 68). Utskottet stöder den oförändrade materielförsörjningsstrategin med utgångspunkten att Försvarmaktens operativa behov ska vara styrande för materielförsörjningen. Utskottet anser det vara positivt att det i budgetpropositionen föreslås ökade satsningar på materielinvesteringar som bidrar till att öka Försvarmaktens verksamhet och närvaro i närområdet. Utskottet delar regeringens bedömning att materielanskaffningen i Försvarmakten successivt behöver förstärkas i enlighet med Försvarsberedningens förslag. Utskottet tillstyrker därför samtliga av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden men vill samtidigt framhålla att utskottet har som utgångspunkt att det underlag som redovisas i budgetpropositionens tabeller 3.12 och i 3.13 kommer att utvecklas ytterligare i linje med de förbättringar regeringen aviserat och som tar sin utgångspunkt i förslagen från utredningen Investeringsplanering för försvarsmateriel. Behovet av att utveckla budgetpropositionens delar om materielinvesteringar ytterligare framhålls i budgetbetänkandets avsnitt om målen för utgiftsområdet. Syftet är att ge utskottet fullödlig information för att fatta investeringsbeslut på långsiktig och strategisk nivå.

c) Krediter i Riksgäldskontoret

Utskottet tillstyrker regeringens alla förslag till bemyndiganden att för olika ändamål besluta om lån och krediter i Riksgäldskontoret med de begränsningar som regeringen har angett. Utskottet bedömer därutöver att den kredit som regeringen föreslagit för utnyttjande i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden är väl avvägd.

Utskottet anser att motionsyrkandet som är upptaget under förslagspunkt 1 under rubriken Krediter i Riksgäldskontoret bör avslås.

d) Investeringsplaner

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till investeringsplaner för såväl Försvarsmakten som Kustbevakningen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Utskottet anser att motionsyrkandena som är upptagna under förslagspunkt 1 under rubriken Investeringsplaner bör avslås med hänvisning till vad utskottet anfört om materielanskaffning under förslaget om beställningsbemyndiganden.

Ersättningar vid tjänstgöring i Försvarsmakten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att införa ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation liksom andra typer av incitament för vissa personalkategorier inom Försvarsmakten.

Jämför reservation 3 (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2014/15:1425 yrkar Edward Riedl (M) på att ett förslag bör tas fram för att införa ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation inom Försvarsmakten. Motionären menar att organisationer många gånger har en stor dold kostnad vid hög personalomsättning. När det gäller soldater i Försvarsmakten bedömer motionären att den kostnaden är betydande. Varje gång en kontraktsanställd soldat slutar före kontraktstidens utgång innebär det en ansevärd kostnad. Enligt motionären kostar varje soldat som utbildas hundratalsentals kronor som förloras om inte hela kontraktstiden fullföljs och en ny soldat i stället ska läras upp. För att öka viljan hos soldaterna att fullfölja sina kontraktstider anser motionären att ett system med tidsdelmål och ekonomisk kompensation kan införas. I motionen framhålls att ersättningarna kan vara rätt frikostiga då alternativet är ännu dyrare.

I motion 2014/15:1262 av Oscar Sjöstedt och Paula Bieler (båda SD) yrkar motionärerna på en höjning av ersättningen för förlorad arbetsinkomst vid militär tjänstledighet för tjänstgöring inom hemvärnet. Motionärerna anser att det är ett problem att många av de frivilligt anslutna till hemvärnet förlorar ekonomiskt på sitt engagemang. De anser att det är ett resultat av att man inte blir ersatt för förlorad arbetsinkomst i tillräckligt hög utsträckning. I motionen beskrivs att hemvärnssoldater med en medianinkomst eller en inkomst bara strax över medianen går ekonomiskt back på sitt engagemang, vilket riskerar att leda till att vissa grupper tappar viljan att engagera sig. Motionärerna anser därför att den högsta dagpenningen jämte SGI bör utformas på så sätt att ingen med en månadslön på 35 000 kronor bör förlora på att vara engagerad inom det svenska hemvärnet.

Bakgrund och tidigare behandling

I samband med utskottets behandling av regeringens proposition Soldatansättningar i Försvarsmakten (prop. 2011/12:115) ingicks en politisk överenskommelse om att se över frågor om bl.a. rekrytering, vissa arbetsgivarfrågor såsom löner, premier och försäkringar samt civilt meritvärde. I juni 2012 gav regeringen Försvarsmakten i uppdrag att redovisa sina överväganden och

åtgärder i dessa frågor. Myndigheten redovisade uppdraget i mars 2013. Dessutom beslutade regeringen i oktober 2013 om en utredning (dir. 2013:94) för att göra en översyn av hur soldaternas sociala villkor kan förbättras och hur rekryteringen av tidvis tjänstgörande personal kan stärkas m.fl. frågor. Syftet med utredningen är att bidra till en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret. Utredaren överlämnade sina förslag till försvarsmministern den 14 november 2014 (SOU 2014:73), och de bereds för närvarande. Dessförinnan hade Försvarsberedningen behandlat vissa av dessa frågor. I sina överväganden i den försvarspolitiska rapporten Försvaret av Sverige – Stärkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20) konstaterade beredningen att incitamentsstrukturen för att fullfölja utbildningen och den tjänstgöring som följer av anställningskontrakten för gruppbefäl, soldater och sjömän ska utvecklas. Försvarsberedningen framhöll även att engångsersättningar skulle kunna betalas ut efter fullföljd grundutbildning och kontraktsskrivning.

I budgetpropositionen för 2015 aviserar regeringen sin avsikt att med utgångspunkt i Försvarsberedningens rapport återkomma till frågan om personalförsörjning i den försvarspolitiska inriktningspropositionen, detta mot bakgrund av regeringens bedömning att det finns utmaningar i den nya personalförsörjningen, bl.a. den långsiktiga hållfastheten i personalförsörjningssystemet och folkförankringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med vad som framförs i Edward Riedls motion (2014/15:1425) att ett förslag bör tas fram för att införa ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation inom Försvarsmakten. Utskottet delar motionärens bedömning att organisationer många gånger har en stor dold kostnad vid hög personalomsättning och att detta även gäller Försvarsmakten. I budgetpropositionen för 2014 går att utläsa att regeringens krav på insatsorganisationen och Försvarsmaktens långsiktiga verksamhet förutsätter ett kontinuerligt inflöde av kvinnor och män som vill arbeta och verka i myndigheten. Regeringen bedömde då att Försvarsmaktens förmåga att i konkurrens med andra arbetsgivare attrahera och behålla personal måste ställas i förgrunden när det nya personalförsörjningssystemet utformas. Utskottet vill betona vikten av att Försvarsmakten ska kunna behålla sin personal och bedömer att alternativet till att inte behålla anställda soldater kontraktstiden ut är mycket dyrt. För att öka viljan hos soldaterna att fullfölja sina kontraktstider anser utskottet därför att ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation, liksom andra typer av incitament, bör införas för en sådan personalkategori som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K). Utskottet anser att detta bör ges regeringen tillkänna.

När det gäller frågan om höjning av ersättningen för förlorad arbetsinkomst vid militär tjänstledighet för tjänstgöring inom hemvärnet ser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att i nuläget kräva ytterligare åtgärder. Utskottet kan konstatera att ett förslag om att Försvarsmakten ska ges möjlighet att ge

hemvärnssoldater en ersättning som motsvarar deras ordinarie inkomst (SOU 2014:73) för närvarande bereds inom Regeringskansliet och avstyrker därför motion 2014/15:1262 av Oscar Sjöstedt och Paula Bieler (båda SD).

Framtida inriktning för utgiftsområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om framtida inriktning för utgiftsområdet.

Jämför reservation 4 (M, C, FP, KD).

Motionerna

I den gemensamma partimotionen 2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD) framhålls att arbetet med att förverkliga den nya inriktningen för försvaret har fortsatt hög prioritet med utgångspunkten att vi ska ha tillgängliga förband som kan användas där de behövs, i Sverige, i vårt närområde, men också utanför närområdet. Som en följd av detta föreslår motionärerna att betydande investeringar i materiel (yrk. 3) framöver måste göras i form av t.ex.

- ett nytt luftvärnssystem
- en utökning av antalet ubåtar
- en ny sjömålsrobot, även en markbaserad bör anskaffas
- fler Gripenplan.

I partimotion 2014/15:1907 understryker Göran Hägglund m.fl. (KD) att Sverige behöver ett fungerande nationellt försvar och pekar på vikten av att successivt öka resurserna till försvaret (yrkande 1). Inte minst utvecklingen i Ukraina visar att hotbilden förändras, och då menar motionärerna att försvarsförmågan också behöver förändras. Motionärerna beskriver tendenser mot ny upprustning och att antalet väpnade konflikter inte minskar på samma sätt som tidigare. Motionärerna beskriver också nya hotbilder, i form av exempelvis naturkatastrofer, terrorangrepp, pandemier eller cyberattacker. Förmågan till nationellt försvar och operationer i närområdet måste ges en avsevärt högre prioritet, och därför behöver anslaget till försvaret successivt höjas för att åstadkomma förbättrad försvarsförmåga.

Bakgrund och tidigare behandling

Försvarsberedningen presenterade sin rapport Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20) i maj 2014. I rapporten redogjorde Försvarsberedningen för de behov som Försvarsmakten anmält. Försvarsberedningen ansåg att Försvarsmaktens operativa behov ska vara styrande för materielförsörjningen. Försvarsberedningen framhöll dessutom att den enskilt viktigaste uppgiften i den kommande försvarsinriktningsperioden efter 2015

är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade operativa förmågan i Försvarsmakten.

I betänkande 2013/14:FöU1 delade utskottet regeringens bedömning att materieförsörjningen ska fortsätta att bidra till ett mer användbart försvar och välkomnade därför ambitionen att reducera ledtider och att minska ekonomiska bindningar för att med ökande handlingsfrihet kunna leverera nödvändig materiel till insatsorganisationens förband. I rapporten behandlade beredningen även behovet av vissa enskilda materielsystem. Försvarsberedningen ansåg att ubåtsförmågan ska stärkas och antalet ubåtar utökas till fem samt konstaterade att det hade fattats beslut om investering i en ny ubåtsgeneration. För att förstärka luftförsvaret och den samlade förmågan att verka mot mål på marken och på havet ansåg Försvarsberedningen att antalet JAS 39E ska utökas till 70, från dagens planerade 60. Dessutom framhölls att moderna sjömålsrobotar är en förutsättning för att korvetterna av Visby- och Gävleklasserna ska vara operativt relevanta, och beredningen ansåg därför att ett modernt sjömålsrobotsystem på sikt skulle ersätta Robotssystem 15. I rapporten konstaterades att förmågeutvecklingen i omvärlden tydligt pekar på behovet av att kunna möta olika fjärrbekämpningssystem och att detta förutsätter ett modernt luftförsvaret som inkluderar bl.a. stridsflygsystem, luftstridsledning och luftvärn. I beredningens rapport konstaterades att anskaffning av ett modernt luftvärnssystem med kort räckvidd var beslutat och att det planeras för ett nytt luftvärnssystem med medellång räckvidd som har förmåga att bekämpa kryssningsrobotar. Försvarsberedningen ansåg att en luftvärnsbataljon borde tillföras det nya luftvärnssystemet under den kommande försvarsinriktningsperioden.

Regeringen beskriver i budgetpropositionen för 2015 att förberedelser pågår inför nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut som ska avse perioden efter 2015. Till grund för ett kommande försvarspolitiskt inriktningsbeslut ligger bl.a. ovan nämnda rapport. Regeringen beskriver därutöver att den har gett berörda myndigheter i uppdrag att lämna underlag inför arbetet med en inriktningsproposition.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att den europeiska säkerhetsordningen försvagats och att utvecklingen i Ukraina samt Rysslands agerande runt Östersjön understryker vikten av att förstärkningen av Sveriges försvarsförmåga påskyndas. Utskottet delar den bedömning som regeringen redovisat i budgetpropositionen om att förbandsverksamheten och materielanskaffningen i Försvarsmakten successivt behöver förstärkas under den kommande försvarsinriktningsperioden. Utskottet anser att det är av stor vikt att med en bred politisk samsyn som grund besluta om den framtida inriktningen för utgiftsområdet och konstaterar att Försvarsberedningens rapport kommer att ligga till grund för den försvarspolitiska inriktningspropositionen 2015.

Utskottet anser att en beredning av det samlade materielbehovet bör ske inom den processuella ramen för den försvarspolitiska inriktningspropositionen och kan konstatera att de enskilda materielsystem som motionärerna tar upp redan har behandlats i Försvarsberedningens rapport. Eftersom ett bifall till den gemensamma partimotionen 2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD) och partimotion 2014/15:1907 av Göran Hägglund m.fl. (KD) skulle föregripa detta arbete anser utskottet att de båda motionerna bör avslås.

Reservationer

1. Målen för utgiftsområde 6, punkt 1 (S, MP, V)

av Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Alexandra Völker (S), Jakop Dalunde (MP), Paula Holmqvist (S), Stig Henriksson (V), Mattias Ottosson (S) och Kalle Olsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 16.

Ställningstagande

Vi anser att civila och militära insatser alltid bör hållas separerade när det gäller personal, materiel och ekonomiska resurser i internationella insatser. Vi anser att användande av biståndsmedel för militära insatser är förknippat med en mängd risker och problem som inte bör underskattas. Först och främst är det de civila insatsernas opartiskhet och integritet som kan ifrågasättas, vilket i sin tur försvårar biståndsorganisationernas arbete, enligt vår bedömning. Vi menar dessutom att risken för våld mot den civila personalen ökar när civil personal förknippas med militär personal. Vi anser därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att civila och militära insatser alltid bör hållas separerade när det gäller personal, materiel och ekonomiska resurser i internationella insatser.

2. Målen för utgiftsområde 6, punkt 1 – motiveringen (SD)

av Mikael Jansson (SD) och Roger Richtoff (SD).

Ställningstagande

I motion 2014/15:140 föreslås att civila och militära insatser alltid bör hållas separerade när det gäller personal, materiel och ekonomiska resurser i internationella insatser. Sverigedemokraterna menar att fastän grundambitionen att hålla civila och militära insatser åtskilda är god så visar tidigare erfarenheter att detta inte alltid är realistiskt att kunna åstadkomma. Vi menar att en situationsanpassning måste kunna ske inom ramen för den övergripande uppgiften för den aktuella insatsen. Detta innebär att civil och militär materiel och per-

sonal ibland skulle kunna samgrupperas inom ramen för en internationell insats, vilket inte minst erfarenheter från olika utlandsoperationer visar kan vara nödvändigt ibland. Med hänvisning till detta avstyrks motionen.

3. Ersättningar vid tjänstgöring i Försvarsmakten, punkt 3 (S, MP, V)

av Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Alexandra Völker (S), Jakop Dalunde (MP), Paula Holmqvist (S), Stig Henriksson (V), Mattias Ottosson (S) och Kalle Olsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1262 av Oscar Sjöstedt och Paula Bieler (SD) och

2014/15:1425 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Vi delar regeringens syn på att det finns utmaningar i den nya personalförsörjningen, bl.a. när det gäller den långsiktiga hållfastheten i personalförsörjningssystemet och folkförankringen. Vi kan inte nog understryka att hemvärdet med de nationella skyddsstyrkorna utgör en viktig del av Sveriges försvar som en snabbt gripbar resurs. Det är därför positivt att regeringen i budgetpropositionen för 2015 framhållit att Försvarsmakten måste lägga särskild vikt vid att öka stabiliteten i personalförsörjningssystemet.

Vi kan konstatera att Utredningen om Försvarsmaktens militära personalförsörjning överlämnat sitt betänkande (SOU 2014:73). Försvarsberedningen belyste vikten av att utredaren skulle överväga behovet av och föreslå ytterligare åtgärder för att säkerställa en bred rekryteringsbas för Försvarsmaktens militära personal, analysera och föreslå hur försvarets folkförankring kan säkerställas och analysera hur det civila meritvärdet för militär anställning och utbildning kan öka. Utredningen föreslår dessutom att Försvarsmakten ska ges möjlighet att ge hemvärnssoldater en ersättning som motsvarar deras ordinarie inkomst. Utredarens förslag avser hemvärnssoldater som tjänstgör under hemvärnsberedskap i fred när den överskrider en viss tid. Personalförsörjningsbetänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen har aviserat sin avsikt att med utgångspunkt i Försvarsberedningens rapport återkomma till frågan om personalförsörjning i den försvarspolitiska inriktningspropositionen, vilket vi anser vara en god ordning som ger förutsättningar för att se till helheten och göra en samlad bedömning av de olika typer av incitament som krävs för att behålla och utveckla Försvarsmaktens anställda. I den helheten menar vi att förutsättningarna för de anställdas

boende, det civila meritvärdet tillsammans med flera andra incitament bör behandlas.

Vi ser mot denna bakgrund inte att det finns något skäl för riksdagen att i nuläget kräva ytterligare åtgärder och bedömer därför att de båda motionerna bör avslås.

4. Framtida inriktning för utgiftsområdet, punkt 4 (M, C, FP, KD)

av Allan Widman (FP), Hans Wallmark (M), Johan Forssell (M), Lena Asplund (M), Daniel Bäckström (C), Jan R Andersson (M) och Mikael Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD) yrkande 3 och avslår motion

2014/15:1907 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att den europeiska säkerhetsordningen försvagats. Såväl utvecklingen i Ukraina som Rysslands agerande runt Östersjön understryker vikten av att förstärkningen av Sveriges försvarsförmåga påskyndas. Vi vill därför betona vikten av att verka för den uppfattning som redovisats i gemensam partimotion 2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. om att arbetet med att förverkliga den nya inriktningen för försvaret bör ha fortsatt hög prioritet. Syftet är att det ska finnas tillgängliga förband som kan användas där de behövs och detta förutsätter enligt vår mening nödvändig anskaffning av materiel. Vi kan konstatera att denna uppfattning överensstämmer väl med den Försvarsberedningen redovisat i bred enighet. Vi anser att anskaffning av ett nytt luftvärnsystem, en utökning av antalet ubåtar, ett nytt sjömålsrobotsystem och fler plan av typen JAS 39 Gripen bör beaktas i den långsiktiga planeringen av försvarets inriktning.

Vi anser att detta bör ges regeringen till känna.

Med hänvisning till vad som anförts ovan anser vi att syftet med partimotion 2014/15:1907 av Göran Hägglund m.fl. i huvudsak är tillgodosett. Vi menar därför att den motionen inte behöver bifallas.

Särskilda yttranden

1. Anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6, punkt 2 (S, MP, V)

Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Alexandra Völker (S), Jakob Dalunde (MP), Paula Holmqvist (S), Stig Henriksson (V), Mattias Ottosson (S) och Kalle Olsson (S) anför:

Sverige ska vara en global förebild, i vår utveckling, vår jämlikhet, vår jämställdhet och vårt ledarskap i klimatomställningen. Ett land som kännetecknas av alla människors lika värde, självförtroende, solidaritet och tron på att framtiden går att förändra. Sverige ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden. Där vi brygger över klyftor och där alla barn har möjligheter att förverkliga sin fulla potential. Vi kommer alltid att stå upp för ett öppet och humant samhälle!

Sverige befinner sig på flera viktiga områden i ett allvarligt läge. Arbetslösheten har bitit sig fast på höga nivåer. Överskott har vänts till underskott. Skolresultaten rasar och välfärden uppvisar stora brister. Klyftorna växer och ojämställdheten mellan kvinnor och män består. De sänkta klimatambitionerna och oviljan att med kraft ställa om till miljövänlig produktion riskerar vår natur, människors hälsa och Sveriges ekonomiska utveckling.

För tredje gången av tre möjliga efterlämnar en borgerlig regering stora hål i statens finanser. Ofinansierade skattesänkningar har bidragit till att underskotten i de offentliga finanserna har vuxit år efter år, även när konjunkturen stärks. Överskottsmålet nås inte. Nu ska underskotten steg för steg pressas tillbaka, så att Sverige inte längre bryter mot det finanspolitiska ramverket. Därför finansieras nya reformer fullt ut i den rödgröna budgeten.

En politik för fler jobb, präglad av både social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, ger ökad sammanhållning och är avgörande för Sveriges utveckling. Sverige ska ha en välfärd att lita på. Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska. Sverige ska vara ett land som håller ihop.

Det är olyckligt och allvarligt att en riksdagsmajoritet bestående av de tidigare regeringspartierna och Sverigedemokraterna har avvisat ett budgetförslag med denna inriktning, till förmån för ett alternativ som fortsätter på en väg som väljarna sa nej till vid valet den 14 september. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ser fördelningen inom utgiftsområde 6 som en del av budgetpropositionens förslag som en helhet. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet: Sveriges försvar ska bevara vår fred och självständighet, trygga stabiliteten i vårt närområde och bidra till att stärka internationell fred och säkerhet. De nationella behoven ska utgöra grunden för prioritering och utvecklingen – försvaret av Sverige börjar i Sverige. Därför vill vi ställa om försvaret till ett modernt, effektivt och folkligt förankrat försvar.

Sverige ska vara militärt alliansfritt. Försvaret ska utformas från tre grundprinciper:

- Att försvaret av Sverige och svenska intressen är Försvarmaktens främsta uppgift.
- Att värna befolkningens liv och hälsa och samhällets funktionalitet.
- Att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Vi är oroad över situationen i det svenska försvaret. Efter Alliansens tvära kast och brutna löften behövs nu långsiktiga lösningar och samarbete i försvarspolitik. Utifrån hur omvärlden förändras och utifrån de krav och utmaningar som också finns inom nationens gränser står försvaret inför en utveckling som kräver åtgärder på både lång och kort sikt.

Den moderatledda regeringen valde att, med en mycket knapp majoritet i riksdagen, driva igenom det nya personalförsörjningssystemet och därmed göra den allmänna värnplikten vilande. Detta trots att det nya systemet inte var fullt utrett. Regeringens politiska styrning har inte fungerat, insatsorganisationen är kraftigt försenad, avhoppet från soldatutbildningen är höga och tilltron till det svenska försvarets förmåga har sjunkit. Riksrevisionen granskade nyligen försvarspolitikens resultat. Slutsatserna var nedslående. Det saknas personal och materiel.

Försvarmakten måste klara av att förse myndigheten med tillräckligt mycket personal med tillräckligt hög kompetens, oavsett säkerhetspolitisk eller ekonomisk konjunktur.

Det frivilliga försvaret är en viktig del av det svenska folkförsvaret och en central resurs för samhällets robusthet vid större kriser. Det är en generell sett kostnadseffektiv resurs och bör finnas tillgängligt i hela landet. Förmågan till rekrytering av unga, kvinnor samt en mångfald i etnisk bakgrund, ska tas till vara. Hemvärnsförbanden ska kunna stödja och komplettera insatsorganisationen och skapa en längre uthållighet.

Det är viktigt att det bringas ordning i den svenska försvarspolitik. Efter åtta år med en borgerlig regering med felaktiga strategiska vägval, bristande styrning och ogenomtänkta besparingar behövs breda överenskommelser som skapar trovärdighet och stabilitet.

Den tidigare regeringen föreslår att 150 miljoner kronor skärs bort från anslaget 2.2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Kommunerna får därmed mindre stöd än de har räknat med. Konsekvensen är att kommunerna själva t.ex. måste stå för återställandet vid exempelvis rasolyckor.

Jämfört med Alliansens budgetförslag vill vi också poängtera att exportstöd bör hanteras i en annan myndighetsstruktur än Försvarexportmyndigheten (FXM) – och med högre kostnadseffektivitet, men med bibehållna krav på afärsmässighet och transparens.

2. Anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6, punkt 2 (SD)

Mikael Jansson (SD) och Roger Richtoff (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med en nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Där emot biter sig arbetslösheten alltför fast vid oroväckande höga nivåer. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för Sveriges befintliga arbetskraft att möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna om överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om en god ekonomisk hushållning.

I och med beslutet som togs den 3 december 2014 i kammaren vill vi sverigedemokrater härmed tydliggöra vår ställning och vårt agerande. Vid voteringen i kammaren gav Sverigedemokraterna i första hand stöd till partiets eget budgetförslag som skulle ha inneburit betydande förbättringar för välfärden, ökad trygghet och stärkt ekonomi för bl.a. sjuka, personer med funktionsnedsättning, pensionärer, förvärvsarbetare och barnfamiljer. De övriga partierna röstade ned vårt budgetförslag och stoppade de stora och fullt finansierade satsningarna på trygghet och välfärd med hänvisning till att man inte ansåg att finansieringen av dessa reformer borde ske genom minskad invandring. Enligt vår mening tydliggjorde man därmed att fortsatt massinvandring är viktigare än alla välfärdsreformer tillsammans.

Efter att Sverigedemokraternas förslag fallit i voteringen kring statsbudgeten återstod endast de rödgrönas och allianspartiernas förslag. Sverigedemokraternas bedömning var att nettoeffekten för samhället av de bägge förslagen var likvärdig.

Med utgångspunkt i vårt ansvar för det svenska samhällets långsiktiga stabilitet och välbefinnande och det principbeslut som fattats av den sverigedemokratiska riksdagsgruppen om att hädanefter försöka stoppa varje budgetproposition som innebär att invandringen ökar ytterligare från nuvarande, historiskt höga, nivåer, valde vi att stödja allianspartiernas budgetmotion.

Detta innebär inte att Sverigedemokraterna ställer sig bakom Alliansens budgetmotion i sak, utan detta var ett resultat av regeringens ovilja att inte ytterligare förvärpa en politik som i grunden skadar hela det svenska samhället. Hade vi lagt ned våra röster så hade vi med säkerhet låst fast landet vid en destruktiv politik i fyra år. Vårt val och vårt agerande innebär också att om Alliansen skulle hålla fast vid sin politik utan att förändra den, kommer vi framöver att hamna i ett liknande läge där vi också är beredda att fälla en eventuell alliansregering som lägger fram en lika samhällsskadlig invandringspolitik.

I Sverigedemokraternas motion om utgiftsområde 6 föreslår vi att ramanslaget skulle uppgå till 50 588 647 000 kronor. Den 3 december 2014 antog riksdagen ramarna för budgetåret 2015. Riksdagen avslog Sverigedemokraternas förslag. De samlade utgifterna för utgiftsområde 6 får inte överstiga 48 451 160 000 kronor under riksdagens fortsatta behandling, i enlighet med riksdagsordningen. Vårt förslag överskrider denna nivå, och vi kan således inte yrka bifall till vårt förslag. Trots att vårt förslag till ram för utgiftsområde 6 har fallit vidhåller vi vår politik och anser att anslagen under nästa år borde ha varit drygt 2 miljarder kronor högre för utgiftsområde 6 med den fördelning som framgår av motion 2014/15:2961 och de prioriteringar som beskrivs nedan.

Sverigedemokraterna vill framhålla att försvarets andel av BNP var 2,9 procent i början av 1980-talet och sedan har sjunkit till dagens 1,2 procent. De minskade försvarsanslagen och stora omställningskostnader i kombination med en ensidig inriktning mot ett renodlat insatsförsvaret har enligt vår bedömning gjort att den svenska förmågan till territoriellt försvar i dag på allvar kan ifrågasättas. Vi sverigedemokrater anser att nedrustningspolitiken måste få ett slut för att rikets säkerhet ska kunna garanteras. Vi menar att hela försvarsgrenar hotas av systemkollaps inom några få år.

Innan anslagsökningen verkligen kan skapa en utbyggnad av försvaret anser vi att vissa underskott måste elimineras. Ett mindre underskott i finansieringen av nya Gripen måste elimineras men även underskottet om 50 miljarder kronor i den tioåriga investeringsplanen. Sverigedemokraterna budgeterar därför en ökning av materielanslaget med 548 miljoner kronor fr.o.m. 2015 för att täcka hela underskottet för Gripen-systemet. Från och med 2015 budgeterar vi även för att täcka hålen i investeringsplanen för IO 14 detta genom en ökning av anslaget 1:3. Vi menar att en höjning av materielanslaget gynnar

svensk teknikdrivande industri och ökar sysselsättningen. Investeringsplanen som ska materielförsörja IO 14 till 2024 har ett underskott om 50 miljarder kronor, och vi sverigedemokrater täcker detta underskott genom att lägga till 5 miljarder kronor till försvarets materielbudget för perioden 2017 till 2026. Därmed bedömer vi att all redan inplanerad materiel kommer att kunna införskaffas.

Objektsramarna som tidigare fanns i redovisningen till riksdagen anser vi vara ett bra alternativ till utformning av redovisningen till riksdagen. De olika objekten bör dessutom ha sina livscykelkostnader. Avseende materielförsörjningen anser vi även att FMV lider av ständiga sparbetning och omorganisationer. Försvarsstrukturutredningen resulterade i flera stora åtgärdsförslag, vilket enligt vår bedömning bl.a. lett till omställningskostnader genom att ett större antal anställda flyttas från Försvarmakten till FMV. Vi anser att statligt finansierad FoU är viktig för försvarsindustrin och bör koncentreras mot områden där vår industri är framgångsrik. Motionärerna anser därför att FMV även bör arbeta med utveckling och har därför föreslagit att FMV ska få medel för egenutveckling.

Vi sverigedemokrater anser att Försvarexportmyndigheten (FXM) bör få en stärkt roll och att Sverige som stat ska stötta försvarsindustrin än mer. En livskraftig svensk försvarsindustri är viktigt såväl för svensk försvarsförmåga som för svenska arbetstillfällen. FXM ska bidra till att främja Sveriges intresse av den export som är en nödvändig förutsättning för detta. FXM måste därför ges stärkta förutsättningar.

Vi har föreslagit en paus i de internationella insatserna för att frigöra medel till återskapande av ett existensförsvar. År 2015 bör utlandsinsatserna avvecklas med undantag av Operation Atalanta och Mali som kvarstår vid behov. När Sverige har sex mekaniserade brigader och tre amfibiebrigader i krigsorganisationen 2025 menar vi att de internationella insatserna kan återtas.

I vårt budgetförslag har vi framhållit att mer materiel än den redan planerade måste tillföras för ett stärkt försvar. Vi sverigedemokrater har bl.a. föreslagit att raketartilleri för brigadartilleriet och attackhelikoptrar läggs in i investeringsplanen. Vi anser att det är fortsatt lämpligt med en ubåtsflottilj, men menar att antalet ubåtar bör utökas till åtta genom inköp av fem stycken ubåtar av typen A26. Detta för att kunna lösa aktuella uppgifter och rationellt vidmakthålla systemet personellt och materiellt. För att utveckla och vidmakthålla Sveriges förmåga till ett trovärdigt försvar är det dessutom Sverigedemokraternas uppfattning att det behövs fler stridsflygdivisioner. Sverige bör ha fem flygflottiljer med vardera två divisioner, vilket kräver 200 stridsflygplan, och vi menar att anskaffning av JAS 39 Gripen E/F ska ske oavsett om Sverige är enda köpare. Vi anser att fem Visbykorvetter, fem ubåtar av typen A26 och en ny minröjningsdivision bör läggas in i investeringsplanerna och menar att regeringen bör bemyndigas att för 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 50 miljarder kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2014/15:1 Budgetproposition för 2015 utgiftsområde 6:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden (avsnitt 3.2).
2. Riksdagen beslutar att insatsorganisationen under 2015 i huvudsak ska bestå av de förband som anges i tabell 3.5 (avsnitt 3.4.2).
3. Riksdagen godkänner investeringsplanen för Försvarsmakten för 2015–2018. Regeringen bemyndigas även att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar (avsnitt 3.5.3).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 66 000 000 000 kronor 2016–2027 (avsnitt 3.5.3).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 19 500 000 000 kronor 2016–2024 (avsnitt 3.5.4).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.11).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.13).
8. Riksdagen godkänner investeringsplanen för Kustbevakningen för 2015–2017 (avsnitt 4.4.1).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2016–2018 (avsnitt 4.4.2).

10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 2:4 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2016–2018 (avsnitt 4.4.4).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2015 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar (avsnitt 4.4.4).
12. Riksdagen godkänner investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2015–2017 (avsnitt 4.4.7).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor för 2016–2020 (avsnitt 5.5.1).
14. Riksdagen anvisar för budgetåret 2015 ramanslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt följande uppställning.

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att civila och militära insatser alltid bör hållas separerade när det gäller personal, materiel och ekonomiska resurser i internationella insatser.

2014/15:1262 av Oscar Sjöstedt och Paula Bieler (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja ersättningen för förlorad arbetsinkomst vid militär tjänstledighet för tjänstgöring inom hemvärnet.

2014/15:1425 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram ett förslag på ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation inom Försvarsmakten.

2014/15:1907 av Göran Hägglund m.fl. (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att successivt öka resurserna till försvaret.

2014/15:2841 av Allan Widman m.fl. (FP, M, C, KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbandsverksamhetens övningar, personal och incidentberedskap.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt luftvärnssystem, ubåtar, sjömålsrobotsystem och Gripenplan.

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Försvarets materielverk bör tilldelas medel för egen utveckling (avsnitt 6.4).
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Försvarexportmyndigheten (FXM) ska få stärkta förutsättningar (avsnitt 6.10).
62. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att raketartilleri och attackhelikoptrar bör läggas in i den 25-åriga investeringsplanen (avsnitt 9.13).
63. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anskaffning av fem Visbykorvetter, fem ubåtar A26 och en ny minröjningsdivision bör läggas in i den tioåriga investeringsplanen (avsnitt 10.2).
79. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bemyndiga regeringen att för 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 50 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.
80. Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen	
		M, C, FP, KD	SD
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	24 364 329	+1 081 000
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 878 835	-1 359 000
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	9 776 522	+453 000
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 547 158	+564 000
1:5	Forskning och teknikutveckling	591 440	
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	22 808	+531 000
1:7	Officersutbildning m.m.	207 795	+50 000
1:8	Försvarets radioanstalt	863 999	+100 000
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	169 058	+6 000 +150 000
1:10	Nämnder m.m.	5 801	+5 000
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	63 618	+4 513
1:12	Försvarsexportmyndigheten	65 828	+2 000 +20 000
1:13	Försvarsunderrättelsesdomstolen	7 815	
1:14	Statens inspektion för försvarsunderrättelsesverksamheten	12 750	
2:1	Kustbevakningen	1 040 213	+405 000
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	174 850	-150 000
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080	
2:4	Krisberedskap	1 014 373	
2:5	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	34 000	
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	224 171	
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 043 555	
2:8	Statens haverikommission	43 679	
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	362 131	
4:1	Elsäkerhetsverket	52 839	
Summa för utgiftsområdet		48 588 647	-137 487 +2 000 000

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2015 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	±0	24 364 329
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	±0	1 878 835
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	±0	9 776 522
1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	±0	6 547 158
1:5 Forskning och teknikutveckling	±0	591 440
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	±0	22 808
1:7 Officersutbildning m.m.	±0	207 795
1:8 Försvarets radioanstalt	±0	863 999
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	+6 000	175 058
1:10 Nämnder m.m.	±0	5 801
1:11 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	+4 513	68 131
1:12 Försvarsexportmyndigheten	+2 000	67 828
1:13 Försvarsunderrättelsesdomstolen	±0	7 815
1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	±0	12 750
2:1 Kustbevakningen	±0	1 040 213
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	-150 000	24 850
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	±0	21 080
2:4 Krisberedskap	±0	1 014 373
2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	±0	34 000
2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	±0	224 171
2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	±0	1 043 555
2:8 Statens haverikommission	±0	43 679
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	±0	362 131
4:1 Elsäkerhetsverket	±0	52 839
Summa för utgiftsområdet	-137 487	48 451 160

BILAGA 4

Insatsorganisation 2015

Förbandstyp	
Lednings- och underrättelseförband	
Högkvarter med stabsförband	1
Rörlig operativ ledning	1
Regionala staber	4
Sambandsbataljon	1
Telekrigbataljon	1
Ledningsplatsbataljon	1
Försvarsmaktens telenät- och markteleförband	Av/1 ¹
Försvarsmaktens telekommunikations- och informations-systemförband (FMTIS)	1 ¹
Särskilda operationsgruppen	1
It-försvarsförband med FM CERT	1
NUE	1
Logistikförband	
Operativ ledningsteknisk bataljon	Av/1 ¹
Teknisk bataljon	1
Logistikbataljon	2
Sjukhuskompani	2
Arméstridskrafter	
Brigadstab	2
Mekaniserad bataljon	5
Motoriserad bataljon	1
Lätt skyttebataljon	1
Stridsvagnskompani	3
Artilleribataljon	2
Luftvärnsbataljon	2
Jägarbataljon	1
Underrättelsebataljon	1

¹ Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS) utvecklas ur Försvarsmaktens telenät- och markteleförband och operativ ledningsteknisk bataljon som avvecklas.

Säkerhetsbataljon	1
Ingenjörsbataljon	2
Militärpolis kompani	2
CBRN-kompani	1
Livbataljon	1
Hemvärnsbataljon	40
Marinstridskrafter	
Sjöstridsflottiljledning	2
Korvettdivision	2
Minröjningsdivision	2
Underhållsdivision	2
Röjdykardivision	1
Ubåtsflottilj med ledning	1
Ubåt	4
Signalspaningsfartyg	1
Amfibiebataljon	1
Bevakningsbåtkompani	1
Marin basbataljon	1
Sjöinformationsbataljon	1
Flygstridskrafter	
Stridsflygdivision	4
Helikopterbataljon	1
Flygbasbataljon	2
Transport- och specialflygenhet	1
Stridslednings- och luftbevakningsbataljon	1